

EuroPsy

Avrupa Psikoloji Sertifikası

EFPA *EuroPsy* Yönetmeliği ve Ekler

Temmuz 2019

İçindekiler

1. Önsöz.....	2
2. <i>EuroPsy</i> , Avrupa Psikoloji Sertifikası ile ilgili EFPA Yönetmeliği.....	5
Bölüm A. <i>EuroPsy</i> -Avrupa Psikoloji Sertifikası	5
Bölüm B. Sertifika Veren Kurumlar	7
Bölüm C. <i>EuroPsy</i> Sertifikası alma prosedürü.....	11
Bölüm D. İtiraz işlemleri.....	12
Bölüm E. Diğer.....	12
3. EuroPsy psikologları Kayıt Defteri	13
Ek Bölüm I. Psikoterapide Uzmanlık Sertifikası için Gereklilikler.....	14
Ek Bölüm II. İş ve Örgütsel Psikolojide Uzmanlık Sertifikası için Gereklilikler.....	17
Ek I. Tanımlar.....	20
Ek II. Psikologların eğitim ve öğretimi için esaslar ve asgari standartlar	22
Müfredat içeriğinin tanımlanması	22
Eğitim ve öğretim programının asgari gerekleri.....	26
Ek III: Yetkinlikler ve yetkinlik profili çıkartma	29
Psikologların yetkinliği.....	29
<i>EuroPsy</i> profili oluşturma yöntemleri	32
Ek IV. <i>EuroPsy</i> Sertifikası ve Başvuru Formu.....	34
Ek V. Süpervizyon Altında Çalışma.....	37
Ek VI. Sürekli Mesleki Gelişim (SMG) planı.....	42

Ek VII. *EuroPsy* Avrupa Psikoloji Sertifikasının tarihçesi.....44

Ek VIII. İlgili Yayınlar.....48

1. Önsöz

Arka Plan

Son on yıl içinde Avrupa'da psikolojik hizmetlerin içeriği ve sunuluş biçiminde önemli değişimler olmuştur. Geçmişten günümüze psikologlar eğitim gelenekleri, çalışma biçimleri, hükümet müdahaleleri ve dili bakımından farklılıklar gösteren ulusal tanımlı çerçeveler içerisinde eğitilmekte ve bilgilerini kullanmaktadır. Temelini felsefe ve tıp disiplinlerinden alan ve oldukça farklı politik ve ekonomik koşullar altında gelişen bir süreç olarak, psikologların eğitimi farklı ülkelerde farklı biçimler almıştır. Bazı ülkelerde uzun süreli, tek tip, kamu kaynaklarından pay alan ve yasalarca düzenlenen bir eğitim vurgulanırken; bazı ülkelerde hızlı ayrılmaya ve diğer mesleklerle piyasa koşullarında rekabete önem verilmektedir. Bu süreç boyunca, eğitimin ve mesleki hizmetlerin niteliği önemli ölçüde gelişmiş ve Avrupa'daki psikologlarla ilgili yasal düzenlemelerin kapsamı genişlemiştir.

Büyüyen uluslararası ekonomi ve Avrupa Birliği (AB) içindeki ortak pazar uygulaması hem uzmanların serbest dolaşımını hem de sunulan hizmetlerin ulusal sınırları aşmasını teşvik etmiştir. Bilhassa akademik düzeyde olmak üzere, eğitimde serbest dolaşım ile ilgili olarak da önemli adımlar atılmıştır. 1999 Bologna Sözleşmesi'nin bir sonucu olarak, Mart 2010 Budapeşte-Viyana Bildirgesi'yle Avrupa Yüksek Eğitim Bölgesinin kurulması çerçevesinde tüm Avrupa'daki üniversite eğitim sisteminin gözden geçirilmesi gerçekleşti. Avrupa Komisyonu'nun gündemi de aynı yöndeki yeni gelişmeleri desteklemektedir. Böylelikle Komisyon, uzmanların Avrupa çapında serbest dolaşımını arttırmak için, mesleki yeterliklerin tanınması sisteminde Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen köklü bir değişiklik yapmayı başarmıştır. Yirmi yıl sonra, yasalar tarafından düzenlenen meslekler (Dikey ya da Özel Yönetmeliği olan yedi meslek dışında) için bir çerçeve sunan Genel Yönetmelik 89/48/EC yerini, yirmi yedi AB ülkesinde uygulamada olan ve 2005'te kabul edilen yeni Yönetmelik 2005/36/EC'ye bırakmıştır. Bu gelişmeler, psikologları ve danışanlarını yakından ilgilendirir. Psikologlar, diğer profesyoneller gibi, Avrupa Birliği'nin herhangi bir ülkesinde eğitim alma ve mesleklerini icra etme imkanına sahip olmalıdır. Danışanlar (birey ya da kurum), Avrupa Birliği'nin herhangi bir ülkesinde, ilgi ve haklarına uygun olarak yeterliliği olan psikologların hizmetlerinden yararlanabilmelidir.

Ulusal sınırları aşan eğitim ve meslek sistemleri söz konusu olduğunda tek tip olmanın, şeffaflığın ve esnekliğin amaçlanması gerekse dahi, zaman içinde oluşan sistem ve uygulamaların çeşitliliği göz önüne alındığında, bu amaçlara ulaşmak kolay değildir. Tüm Avrupa'da mesleki ve eğitimsel yeterlilikler arasında denkliği sağlamak ve karşılaştırma yapabilmek için ortak çerçeveler bulunmalı ve uzmanlık seviyeleri ve mesleki yeterliliği garanti altına almak için ortak standartlar oluşturulmalıdır. Bu süreç var olan sistem ve uygulamaların değişmesini ve buradan elde edilen çıkarların aşılmasını gerekli kıldığı için oldukça zorlayıcıdır. Mesleki birliklerin savunmacı olmaktan ve ulusal çıkarları yersiz bir şekilde korumaktan kaçınması ve üyelerinin gelişimi ve eğitimi de dahil olmak üzere mesleğin geleceği ile ilgili ortak bir görüş oluşturması büyük önem taşımaktadır.

Psikoloji mesleği içindeki gelişmeler

Son on yıldan fazla bir süre içinde Avrupa’da psikolojiyle ilgili ortak bakış açıları ve standartların oluşması için bazı adımlar atılmıştır. Bu sayede, Avrupa Profesyonel Psikologlar Dernekleri Federasyonu (EFPPA) 1990 yılında psikologların akademik ve mesleki eğitimi için gerekli koşulları sıralayan Psikologluk Mesleği için Optimal Standartlar’ı (EFPPA 1990) kabul etmiştir. Avrupa Örgüt ve İş Psikologları Ağı (ENOP), Avrupa Komisyonu’ndan alınan Copernicus-bursu temelinde, iş ve örgüt psikolojisi için bir müfredat çerçevesi ve minimum standartlar oluşturmuştur (Roe et al.,1994; ENOP, 1998). Avrupalı psikologlardan oluşan bir çalışma grubu, AB Leonardo da Vinci programı kapsamında Avrupalı psikologların akademik ve mesleki eğitimleri için bir çerçeve tanımlarken benzer bir yaklaşım benimsemiştir (Lunt, 2000; Lunt et al., 2001a; Lunt, 2002). Sonuçta ortaya çıkan ve “*EuroPsyT*, Avrupa’daki Psikologların Eğitim ve Öğretimi için Bir Çerçeve” olarak adlandırılan belge, Avrupa’daki pek çok psikologlar birliği ve derneği tarafından tartışılmış ve 2001 yılında Avrupa Psikologlar Dernekleri Federasyonu (EFPA, EFPPA’nın devamı) tarafından kabul edilmiştir. *EuroPsyT* iki-seviyeli bir sistemle sonuçlanabilecek gelişmeler için temel oluşturmaktadır. Bu iki-seviyeli sistem psikolojide bağımsız çalışma için temel standart olarak *EuroPsy* Avrupa Psikoloji Sertifikası’nı ve buna temellendirilmiş birçok uzmanlık sertifikasını kapsayacak bir sistemdir. *EuroPsy* perspektifi, Uygulamalı Psikoloji için Uzmanlık Standartları’nın oluşması ile sonuçlanan süreçte psikologlar için kendi çalışma standartlarını oluştururken, büyük ölçüde İngiliz Psikoloji Topluluğu’nun çalışmalarından yararlanmışır. Bu çalışmaların en önemli katkısı, yalnızca akademik müfredata güvenmek yerine, eğitim ve öğretimin sonuçları olarak değerlendirilebilecek yeterliliklerin ortaya konulmasıdır.

Avrupa Komisyonu aynı zamanda, şeffaflığı vurgulayan ve yeterlilik değerlendirmesini çeşitli çalışma alanları için mümkün kılan bir “yeterlilik” yaklaşımından yanadır. Bu, Bologna Sözleşmesi’nin bir parçası olan “Uyumluluk” Projesinin (Avrupa’da Eğitim Yapılarının Uyumluluğu) bir ayağı olarak düşünülebilir. Bu projede amaç, farklı alanlardaki öğrenme sonuçlarına ulaşmayı sağlayan bir dizi genel ve özel yeterlilik standardı belirlemektir. Uyumluluk projesi, Bologna sürecinin politik hedefleri ile Lizbon Tanıma Anlaşması’nın girişimleri arasında bağlantı kurmak amacıyla 2000 yılında başlamıştır. İlk evre, psikoloji dışında birçok alana odaklanmıştır; ikinci evrede psikoloji alanı, *EuroPsy* oluşumuna da katkıda bulunan küçük bir grup tarafından geliştirilmiştir. Şu anda akademik yeterliliğin denkliği, ulusal düzeyde Ulusal Akademik Tanıma Bilgi Merkezleri’nce (NARIC), Avrupa düzeyinde ise Avrupa Bilgi Merkezleri Ağı’na (ENIC) değerlendirilmektedir. Psikologların yeterlilikleri ve müfredatı konusunda *EuroPsy*’da belirtilen tanımlar, denklikle ilgili değerlendirmelerin daha şeffaf olmasını ve danışanlara daha yüksek kalitede hizmet sunulmasını sağlayacaktır.

EuroPsy’in amacı

EuroPsy (ya da Avrupa Psikoloji Sertifikası), Avrupa çapında psikologların dolaşımını ve danışanların yüksek kalitede psikolojik hizmetlere ulaşımını sağlayan önemli bir adımdır. *EuroPsy*’ın temeli 2001 yılında kabul edilen *EuroPsyT*’nin minimum eğitim standartlarına ve 2005 yılında kabul edilen Avrupa Diploma yaklaşımına dayanmaktadır. *EuroPsy* AB ülkelerinde ya da EFPA’ya üye ülkelerde psikologların akademik ve mesleki eğitiminin değerlendirilmesine zemin hazırlayan Avrupa Psikoloji standartlarını temsil eder. Bu belge (*EuroPsy* ile ilgili EFPA Yönetmelikleri ve Ekleri), *EuroPsy* ile ilgili EFPA Yönetmeliği’ni ve Avrupa Psikoloji Sertifikası’na (*EuroPsy*) ilişkin ekleri içermektedir.

EuroPsy psikolojinin daha fazla uzmanlık gerektiren uygulama alanlarında geçerli olan Uzmanlık Sertifikalarını da denetleyen EFPA'nın gözetimi altında geliştirilmiştir. *EuroPsy* (Avrupa Psikoloji Sertifikası), mesleği temel düzeyde bağımsız icra edebilmek için gerekli olan standartları belirtir. Uzmanlık Sertifikaları (psikoterapi, örgütsel psikoloji, eğitim psikolojisi gibi daha fazla uzmanlık gerektiren alanlarda), belirli bir uygulama alanında ileri düzey bir yeterliliğin ve uzmanlığın sağlandığını göstermek için geliştirilmiştir.

EuroPsy bakış açısı geliştirilirken, Avrupa'da halen yürürlükte olan eğitimsel, mesleki ve yasal düzenlemelerdeki çeşitliliğe oldukça dikkat edilmiştir. Eğitim müfredatlarının hem uzunluk hem de ayrılmış uzmanlık alanlarının varlığı bakımından farklılaşma eğiliminde olduğu görülmüştür. Bu farklı eğitim ve öğretim yaklaşımlarıyla uyumlu olabilecek bir sistem kurmak için, EFPA *EuroPsy* Yönetmeliğinde bağımlı ve bağımsız çalışma arasında, psikologların çalıştığı profesyonel alanlar arasında ve mesleğe giriş ile daha sonraki uzmanlaşma arasında ayrımlar yapılmıştır. Temel *EuroPsy*'ın hedefi mesleğe giriş döneminde, normalde bir çalışma alanında¹, bağımlı ve/veya bağımsız çalışmayla ilgili bir standart oluşturmaktır. Bu standart psikologların bireysel olarak karşılayabileceği minimum gereklilikleri belirler. Temel *EuroPsy* mesleğin icrası için gerekli bir ruhsat değildir, hedefi ulusal EFPA *EuroPsy* Yönetmelik ruhsatının yerini almak da değildir. Temel *EuroPsy*'da ifade edilen standartlar farklı ulusal çevrelerde ne derece anlamlı bulunursa, EFPA *EuroPsy* Yönetmelik ruhsatında gelecekte olabilecek değişiklikler de o derece dikkate alınacaktır.

¹Normalde bir çalışma alanı: bu en sık rastlanılan durumdur çünkü çoğu psikolog tek bir alanda çalışır. Ancak Yönetmelik her biri için uygun donanım ve yeterliliğe sahip olduğunu göstermiş psikologların en fazla iki alanda çalışmasına izin vermektedir.

Uzmanlık Sertifikalarının amacı

Uzmanlık Sertifikaların (özel uzmanlık sertifikaları) amacı, mesleğe giriş aşamasının ötesine geçen belirli bir alanda mesleği bağımsız olarak icra edebilmek için ihtiyaç duyulan gereklilikleri belirlemektir. Şu anda, uzmanlık sertifikaları (i) psikoterapi ve (ii) örgüt ve iş psikolojisi alanlarında geliştirilmiştir. Temel *EuroPsy* standartlarını temel alan başka uzmanlık sertifikalarının geliştirilmesi de muhtemeldir. Bazı ülkelerde psikologların belli alanlarda profesyonel olarak çalışmaya başlamadan önce uzmanlık niteliklerine sahip olmaları koşulu aranır. Bu durum, uzmanlık sertifikalarının geliştirilmesinin gelecekte temel *EuroPsy* sertifikasına sahip olan psikologların bağımsız çalışma için yeterli görülebilecekleri alan, koşul ve görevlerde kısıtlamalara yol açabileceği anlamına gelebilir. Bu, o ülkede yürürlükte olan EFPA *EuroPsy* Yönetmeliğine bağlı olarak ilgili ülke tarafından belirlenecektir.

Temel ilkeler

Avrupa Standardını içinde barındıran *EuroPsy* Avrupa Psikoloji Sertifikası oluşumunun altında bazı temel ilkeler yatmaktadır. Bu temel ilkeler şunları hedefler:

1) Avrupa çapında psikolojik hizmetlerin yeterli ve ulaşılabilir olmasını desteklemek. Her birey ve her kurum yeterli ve kalifiye bir profesyonelden psikolojik hizmet alabilmeli ve sistem bu hedefin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmalıdır.

2) Hizmet kalitesini güvence altına alarak bireyleri ve tüketicileri korumak, kamuyu yetersiz hizmet sağlayıcılarına karşı korumak.

3) Psikologların serbest dolaşımını kolaylaştıracak mekanizmaları desteklemek, bu sayede yeterlilikleri olduğu sürece psikologların Avrupa'nın herhangi bir yerinde çalışabilmelerini sağlamak.

4) *EuroPsy* sertifikasının şu kriterlere göre verilmesini sağlamak: (a) Psikolojide yeterli kapsamda bir akademik müfredatı tamamladığını belgelemek, (b) Süpervizyon altında çalışma süresince profesyonel rolünü yeterli bir şekilde yerine getirmiş olduğunu göstermek, (c) Avrupa'da ve ulusal düzeyde psikologlar için belirlenen etik standartlara bağlı kalmak.

5) *EuroPsy* sisteminin adil olmasını sağlamak; eğitimsel ya da mesleki ard alandaki ulusal ya da diğer farklılıklara dayalı olarak psikologlar arasında ayırım yapılmasını önlemek ve yüksek hizmet kalitesini temel ilke olarak kabul etmek. Buna göre *EuroPsy* akademik eğitimin yapısı ya da biçimi veya uygulamalı stajın doğası ya da organizasyonu ile ilgili spesifik gereklilikler ortaya koymayacaktır.

6) Sonrasında olduğu kadar mesleğe ilk girişte de psikolojik uygulamanın yeterliliğini garanti altına almak.

7) Yeterliliğin aktif olarak devam ettirilmesi yükümlülüğünü yerine getirmek. Bu nedenle, *EuroPsy* sertifikası belirli bir süre için geçerlidir ve profesyonel gelişim ve uygulamaya devam edip etmemeye bağlı olarak -yine belirli bir süre için-yenilenmelidir.

8) Psikologlarla ilgili var olan ulusal düzenlemelere saygı duymak.

2. *EuroPsy*, Avrupa Psikoloji Sertifikası ile İlgili EFPA Yönetmeliği

EuroPsy Avrupa Psikoloji Sertifikası (bundan böyle *EuroPsy*) danışanlara, işverenlere ve meslektaşlara bir psikoloğun psikolojik hizmet sunabilmek için gerekli yeterliliklere sahip olarak kabul edilebileceği bilgisini veren bir akademik ve mesleki eğitim standardı sağlamayı hedeflemektedir.

EuroPsy verildiği tüm ülkelerde ortak bir yeterlilik standardı oluşturmayı amaçlar. *EuroPsy* Avrupa Birliği ülkelerinde ve bu standardı kabul etmiş diğer ülkelerde psikologların serbest dolaşımını öngörmekte ve bunu kolaylaştıracak mekanizmaları desteklemeyi hedeflemektedir.

EuroPsy, EFPA *EuroPsy* Yönetmeliğinde belirtilen koşulları karşılayabilen psikologlara bireysel olarak verilebilir.

EuroPsy sertifikasına sahip bir kişi, "Kayıtlı *EuroPsy* Psikoloğu" olarak adlandırılır.

Bölüm A. *EuroPsy*, Avrupa Psikoloji Sertifikası

Madde 1. Ek II ve III'de açıklandığı üzere, *EuroPsy*² profesyonel psikologların eğitim ve öğretimleri ile ilgili bir dizi standardı içermektedir.

² Bundan böyle Avrupa Psikoloji Sertifikası Önsözde bahsi geçen temel Avrupa Psikoloji Sertifikası'nı ifade eder.

Madde 2. Psikologlar bireysel olarak *EuroPsy* Psikologları Avrupa Kayıt Defteri'ne (bundan böyle Defter) girebilir ve *EuroPsy* sertifikasını alabilir. Bunun için psikologlar:

- a) Yasal olarak mezunlarına "psikolog" unvanı veren bir üniversite ya da eşdeğer bir kurumda, ulusal düzeyde akredite olmuş bir psikoloji akademik müfredatını başarıyla tamamlamış olmalı, bu program en az 5 yıl süren tam-zamanlı bir öğrenime (300 ECTS) eşdeğer ve Ek II'de açıklanan özelliklere uygun olmalıdır;
- b) Bir yıldan az olmayan tam-zamanlı bir çalışma süresince (ya da eşdeğeri), psikolog-uygulamacı olarak süpervizyon altında staj yaptığını ve süpervizörler tarafından değerlendirildiği üzere bu çalışmadaki performansının yeterli olduğunu belgelemelidir (Bkz. Ek I ve Ek V); ve
- c) EFPA'nın Profesyonel Etik Metakodu'nda belirtilen mesleki uygulama ilkelerine bağlı kalacağını ve mesleki etkinliklerini uygulama yapılan ülkedeki ulusal psikologlar derneğinin etik kuralları gereğince yürüteceğinin teminatını Ulusal Ödüllendirme Komitesi'ne yazılı olarak vermiş olmalıdır.

Madde 3. Madde 2'de belirtilen belgelerin değerlendirmesi olumlu sonuçlanırsa, bir birey Kayıt Defteri'ne girebilir ve *EuroPsy* Sertifikasını almaya hak kazanabilir.

Madde 4. *EuroPsy* eğer yenilenmezse verildikten 7 yıl sonra geçerliliğini kaybeder.

Madde 5. Aşağıdaki koşulları karşılayan psikologların *EuroPsy* sertifikası yenilenebilir:

- a) Mesleki yeterliliğini sürdürdüğüne dair kanıtı, Ek VI'da açıklandığı gibi, psikolog olarak yapılan çalışmaların, devam eden eğitim ve mesleki gelişim faaliyetlerinin saat bazında süresinin belirtilmesi yoluyla gösterebilmelidir.
- b) EFPA'nın Profesyonel Etik Metakodu'nda belirtilen mesleki uygulama ilkelerine bağlı kalacağını ve mesleki etkinliklerini uygulama yapılan ülkedeki ulusal psikologlar derneğinin etik kuralları gereğince yürüteceğinin teminatını Ulusal Ödüllendirme Komitesi'ne yazılı olarak vermiş olmalıdır.

Madde 6. *EuroPsy* sertifikası, içerik ve görünüş olarak bu belgede gösterilen modele benzer olacaktır (Ek IV).

Madde 7. *EuroPsy* başvuru formunda istenen detaylar şöyledir: üniversite eğitimi ve süpervizyonlu çalışma hakkında; mesleki yeterlilikler, Kayıtlı *EuroPsy* Psikologlarının yetkinlik için çalıştığı rol ve alanlar ve iş deneyimlerini de kapsayan bilgi.

Madde 8. Avrupa Kaydı'nda yer alacak bilgiler şöyledir: psikoloğun ismi, ev ya da iş adresi, üniversite eğitimi, çalıştığı ülke, çalıştığı alan, Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından yetkilendirilme yeri ve tarihi.

Madde 9. Kayıtlı *EuroPsy* Psikoloğu, ilgili ülkedeki ulusal düzenlemelerde bir kısıtlama olmadığı sürece, Kayıt Belgelerinde açıklanan uygulama alanlarında bağımsız çalışma yetkinliğine sahiptir. Bu durum, ulusal EFPA Üyesi Dernek tarafından *EuroPsy*'ın ve bu Yönetmeliğin kabul edilmiş olduğu tüm ülkeler için geçerlidir.

Madde 10. Kayıtlı *EuroPsy* Psikoloğu, ulusal EFPA Üyesi Dernek tarafından *EuroPsy*'ın ve bu Yönetmeliğin kabul edilmiş olduğu tüm ülkelerde, ek uygulama alanlarında bağımsız olarak çalışma (Bkz. Ek. 1) yetkinliğine sahiptir.

Madde 11. Bir psikoloğun kaydı;

a) Şu durumlarda silinir: (i) *EuroPsy* sertifikasının geçerlilik süresi dolduğunda (Bkz. Madde 4), (ii) Kayıtlı psikoloğun isteği üzerine, (iii) Sertifika sahibi psikolog bir mahkemeden ya da ulusal komiteden meslek icrasından men/meslekten ihraç cezası alırsa, örneğin ulusal kayıttan çıkarılma, ulusal lisansın iptali.

b) bir mahkemeden ya da ulusal komiteden mesleğini icra etme hakkını durdurma/meslekten uzaklaştırma cezası alırsa, kaydı “askıda” olarak adlandırılır. “Askıda” ibaresi ülkedeki açığa alınma süreci bittiğinde kaldırılır.

Bölüm B. Sertifika Veren Kurumlar

Madde 12. *EuroPsy* sertifikasını verme ve bir psikoloğu bu mevzuata uygun şekilde kayda girme sorumluluğu Avrupa Ödüllendirme Komitesi'ne aittir. Bu Komite Yönetmeliğe uygun şekilde *EuroPsy* sertifikası verme yetkisini, EFPA Üye Dernek'leri *EuroPsy*'ı ve bu Yönetmeliği kabul eden ülkelerdeki Ulusal Ödüllendirme Komitesi'ne devreder.

Madde 13.

a) Avrupa Ödüllendirme Komitesi, bir Başkan ve en fazla on iki Üye'den oluşur. Her üye EFPA'ya üye olan farklı bir ülkeden seçilir ve psikolojinin temel çalışma alanlarını temsil eder. Bu komite uygulamacı olarak çalışanlar ile psikologların eğitiminde rol alıp üniversitelerde çalışanlar arasında bir denge sağlar.

b) Adaylar Üye Dernekler tarafından önerilir. Üyeler EFPA Yönetim Kurulu tarafından en fazla dört yıllık bir dönem için atanır ve üyelikleri bir kez yenilenebilir. Bir üye görev süresini ikinci bir dönem için yenilemek istediğinde, Üye Dernek tarafından aday gösterilmesi gerekir.

c) Atanma koşulları, her iki yılda üç yeni üye olacak şekilde düzenlenir. (S-EAC için) c) “Her iki yılda iki yeni üye atanabilir” şeklindedir.

Madde 14. Avrupa Ödüllendirme Komitesi *EuroPsy* ve Yönetmeliğini denetlemekten ve Kayıt ve *EuroPsy* sertifikası verme işinin bu Yönetmeliğe uygun şekilde olmasını sağlamaktan sorumludur.

Bu komitenin görevleri şunları içerir:

- Ulusal Ödüllendirme Komitelerini kurmak için Üye Derneklerden başvuruları almak ve değerlendirmek;
- EuroPsy* sertifikası verme yetkisini Ulusal Ödüllendirme Komitelerine devretmek;
- Ulusal Ödüllendirme Komitelerine yol gösterici olmak;

- d) Ulusal komitelerin Avrupa standartlarını benzer şekilde yorumladığına emin olmak ve Ulusal Ödüllendirme Komiteleri arasındaki koordinasyonu sağlamak;
- e) *EuroPsy*'a ilişkin EFPA Yönetmeliğinin her Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından doğru bir biçimde uygulanmasını gözetmek;
- f) Eğer *EuroPsy* Yönetmeliğinin yanlış uygulandığı ya da kötüye kullanıldığı yönünde bir kanıt varsa, Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin açığa alınması için gerekli adımları atmak;
- g) Ulusal Ödüllendirme Komitelerinin kararlarına yapılan itirazları değerlendirmek;
- h) İki yılda bir EFPA Yönetim Kurulu ve Genel Meclisi için bir rapor hazırlamak;
- i) Ulusal Ödüllendirme Komitelerinin başkanları ile irtibat içinde olmak ve yılda bir toplantı düzenlemek;
- j) Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin açığa alınmasına neden olan etmenleri ortadan kaldırmak için ulusal derneklerle işbirliği yapmak;
- k) Avrupa Kayıt Defteri'nin devamlılığını gözetmek;
- l) Avrupa'da psikologların yetkinliklerinin tanınması ile ilgili konularda Avrupa Komisyonu için bir danışma organı olarak işlev görmek.

Madde 15.

- a) Bir ülkede *EuroPsy* sertifikası, ulusal EFPA Üyesi Dernek tarafından atanan Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından verilir. Ulusal Ödüllendirme Komitesi *EuroPsy* verme yetkisini Avrupa Ödüllendirme Komitesi'nden alır. Birden çok temsilci psikologlar derneği olan ülkelerde, Ulusal Ödüllendirme Komitesi kurulurken Üye Derneğin tüm bu derneklerle beraber çalışması gerekir.
- b) *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikası, ulusal EFPA Üyesi Dernek tarafından atanan Uzmanlık Sertifikası Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından verilir. Uzmanlık Sertifikası Ulusal Ödüllendirme Komitesi *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikası verme yetkisini Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesinden alır.

Madde 16.

- a) Ulusal Ödüllendirme Komitesi, bir Başkan ve dört ile sekiz arası Üye'den oluşur. Ulusal Ödüllendirme Komitesi üyeleri o ülkede psikolojinin temel çalışma alanlarını temsil eder ve uygulamacı olarak çalışanlar ile psikologların eğitiminde rol alıp üniversitelerde çalışanlar arasında bir denge sağlar.
- b) Ulusal Ödüllendirme Komitesi, ilgili ülkedeki psikologları en geniş şekilde temsil etmelidir.
- c) Ulusal Üye Psikologlar Derneği (Bkz. Ek. I) tarafından en fazla dört yıllık bir dönem için atanırlar ve üyelikleri iki kez yenilenebilir.
- d) Atanma koşulları, her dört yılda bir iki yeni üye olacak şekilde düzenlenir.
- e) Ulusal Ödüllendirme Komitesinin yapısındaki değişiklikler, *EuroPsy* sertifikası verme yetkisini geri almak için (Bkz. Madde 15) Avrupa Ödüllendirme Komitesinin yazılı onayına ihtiyaç duymaktadır.

Madde 17. Bir Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin sorumlulukları şunları içerir:

- a) Tüm işlemlerini Avrupa Ödüllendirme Komitesi'nin onayına sunmak;
- b) Başvuru sahibinin mesleki yeterliliğini kanıtlayan belgeleri ne şekilde sunacağını belirlemek;

- c) Onaylanmış olan akademik psikoloji eğitimi müfredatının ve ilgili diplomaların/derecelerin güncel bir listesini hazırlamak ve ilan etmek;
- d) Yüksek öğrenim kurumlarına onay koşullarını bildirmek;
- e) Süpervizörler tarafından yapılacak olan yeterlilik değerlendirmesi için bir kılavuz yayınlamak;
- f) Başvuru sahibi tarafından imzalanmak üzere mesleki etik konusunda bir form hazırlamak;
- g) İdari masrafları karşılamak için başvuru sahibi tarafından ödenecek ücreti belirlemek;
- h) Kayıt defterine girmek için yetkilendirilen bir iletişim kişisi atamak;
- i) *EuroPsy* sertifikası için yapılan her başvuruyu bir karara bağlamak; ya başvurunun olumsuz sonuçlanma nedenleri hakkında başvuru sahibini bilgilendirmek ya da *EuroPsy* sertifikasını vermek;
- j) *EuroPsy* sertifikasını psikologlara vermek;
- k) *EuroPsy* sertifikasını alan psikologların kaydını tutmak;
- l) Tüm başvuru malzemelerinin 15 yıllık bir süre için arşivini tutmak;
- m) Avrupa Ödüllendirme Komitesi için bir yıllık faaliyet raporu hazırlamak;
- n) Yılda bir düzenlenen Ulusal Ödüllendirme Komitesi Başkanları toplantısına katılmak ve ilgili bilgileri aktarmak;
- o) Ülkede psikologların mesleki yeterliliklerini tanımada yetkili olan birimler için bir danışma organı olarak işlev görmek.

Madde 18. Bir Ulusal Ödüllendirme Komitesi, a) Ulusal Ödüllendirme Komitesini aday gösteren Üye dernek EFPA'dan ihraç edildiğinde veya b) Ulusal Ödüllendirme Komitesi Avrupa Ödüllendirme Komitesi'ne göre bu *EuroPsy* EFPA Yönetmeliğine uygun çalışmadığında, Avrupa Ödüllendirme Komitesi tarafından görevden azledilir. B maddesindeki durumda, Ulusal Ödüllendirme Komitesi, *EuroPsy* EFPA Yönetmeliğine uyma konusundaki sorun düzeltilindiğinde eski görevine getirilebilir. Yetkisi elinden alınan bir Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından *EuroPsy* sertifikası verilemez.

Uzmanlık Ödüllendirme Komiteleri

Madde 19.

- a) Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi bir başkan ve en fazla sekiz Üye'den oluşur. Üyelerden her biri EFPA içindeki farklı bir ülkeden olmalıdır.
- b) Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi alandaki temel uygulama çeşitliliğini temsil etmeli ve en az bir akademisyen üye içermelidir.

- c) Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi'nin bir üyesi Avrupa Ödüllendirme Komitesi ile irtibat halinde ve bu Komite'nin de üyesi olmalıdır.
- d) Adaylar Üye Dernekler tarafından önerilir. Üyeler EFPA Yönetim Kurulu tarafından en fazla dört yıllık bir dönem için atanır ve üyelikleri bir kez yenilenebilir.
- e) Atanma koşulları, her iki yılda iki yeni üye olacak şekilde düzenlenir.

Madde 20. Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi o alandaki Uzmanlık *EuroPsy*'ni denetlemekten ve kayıt ve Uzmanlık Sertifikası verme işinin Yönetmeliğe uygun şekilde olmasını sağlamaktan sorumludur.

Bu komitenin görevleri şunları içerir:

- a) Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komiteleri kurulması için Üye Derneklerden yapılan başvuruları alıp değerlendirmek;
- b) Uzmanlık *Europsy* Sertifikası verme yetkisini Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitelerine devretmek;
- c) Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitelerine ve diğerlerine yol gösterici olmak;
- d) Gereklikçe, alandaki eğitim seçenekleri ve standartlarına ilişkin düzenlemeler geliştirmek;
- e) Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitelerinin kararlarına yapılan itirazları değerlendirmek;
- f) EFPA Yönetim Kurulu ve Genel Kuruluna Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesinin çalışmaları ile ilgili yıllık rapor vermek;
- g) Prosedürler üzerinde gereken değişiklikleri yapmak ve doğru uygulamaları paylaşmak için yılda bir kez Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komiteleri'nin Başkanları ve Avrupa Ödüllendirme Komitesi ile toplanmak;

Madde 21.

- a) Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi bir başkan ve dört ile altı arası Üye'den oluşur.
- b) Bir ülkede Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi ile Ulusal Ödüllendirme Komitesi arasında kısmi bir üyelik örtüşmesini içeren yapısal bir bağlantı olmalıdır.
- c) Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi o ülkedeki ilgili çalışma alanlarında görev yapan psikologları en geniş şekilde temsil etmeli ve ulusal Üye Derneğe üye olmayan psikologları da içerebilmelidir.
- d) Ulusal Üye Psikologlar Derneği tarafından en fazla dört yıllık bir dönem için atanırlar ve üyelikleri bir kez yenilenebilir.
- e) Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesinin yapısındaki değişiklikler, *EuroPsy* sertifikası verme yetkisini geri almak için (Bkz. Madde 15) Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesinin yazılı onayına ihtiyaç duymaktadır.

Madde 22. Bir Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi'nin sorumlulukları şunları içerir:

- a) Tüm işlemlerini Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi'nin onayına sunmak;
- b) Başvuru sahibinin mesleki yeterlilik ve donanımını kanıtlayan belgeleri ne şekilde sunacağını belirlemek;
- c) İdari masrafları karşılamak için başvuru sahibi tarafından ödenecek başvuru ücretini belirlemek
- d) Uzmanlık *EuroPsy* sertifikası için yapılan her başvuruyu bir karara bağlamak; ya başvurunun olumsuz sonuçlanma nedenleri hakkında başvuru sahibini bilgilendirmek ya da *EuroPsy* sertifikasını vermek;
- e) Psikologların uzmanlık alanı ile ilgili bilgileri Kayıt Defteri'ne işlemek ve psikologlara *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikasını vermek;
- f) *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikasını alan psikologların kaydını tutmak;
- g) Tüm başvuru malzemelerinin 15 yıllık bir süre için arşivini tutmak;
- h) Avrupa Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi için bir yıllık faaliyet raporu hazırlamak;
- i) Yılda bir düzenlenen Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi Başkanları toplantısına katılmak ve ilgili bilgileri aktarmak;
- j) Kayıt defterine girme yetkisine sahip bir iletişim kişisi belirlemek;
- k) *EuroPsy* Uzmanlığı ile ilgili bilgileri psikologlar ve gerekli diğerleri ile paylaşmak.

Bölüm C. EuroPsy Sertifikası alma prosedürü

Madde 23. Bir *EuroPsy* kaydının geçerliği, aynı *EuroPsy* Sertifikasına yeniden başvurarak uzatılmaz, ancak madde 5'te tanımlandığı gibi yenilenme süreciyle uzatılabilir.

Madde 24. Başvuru içerik ve biçim bakımından bu belgede (Ek IV) verilen modele uygun olarak hazırlanmış bir form ile yapılmalıdır. Başvuru şu bilgileri içermelidir: üniversite eğitimi, süpervizyonlu çalışma, mesleki yeterlilikler ve bağımsız çalışma yetkinliği kazanmak için süpervizyon altında çalışılan alanlar. Aday süpervizörleri tarafından imzalanmış raporlarını başvurusuna eklemelidir. Aday mesleki etkinliklerini uygulama yapılan ülkedeki ulusal psikologlar derneğinin etik kuralları gereğince yürüteceğini beyan eden bir teminat imzalamalıdır.

Madde 25. Ulusal Ödüllendirme Komitesi adayın Madde 2'deki ölçütleri karşılayıp karşılamadığına karar verir. Komite adayın mesleki yeterliliklerini ve süpervizyon altında ve/veya bağımsız olarak çalıştığı mesleki alanları inceler ve adayın hangi mesleki alanda bağımsız çalışma yetkinliği olduğuna karar verir.

Madde 26. Adayın başvurusu ancak başvuru ücretini ödedikten sonra işleme konur.

Madde 27. Ulusal Ödüllendirme Komitesi sunulan belgeleri inceler ve adaydan daha fazla bilgi isteyip istemeyeceğine karar verir. Aday orijinal başvurunun ve başvuru ücretinin alınmasını takip eden 13 hafta içinde Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin daha fazla bilgi isteyip istemediği konusunda bilgilendirilir.

Madde 28. Ek bilgi istenildiğinde, aday söz konusu ek bilginin alınmasını takip eden 13 hafta içinde Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin kararıyla ilgili bilgilendirilir.

Madde 29. Ek bilgi istenilmediğinde, aday orijinal başvurunun ve başvuru ücretinin alınmasını takip eden 13 hafta içinde, Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin *EuroPsy* Sertifikası verip vermeme kararıyla ilgili bilgilendirilir. *EuroPsy* verilmediyse, aday bu karara yol açan nedenlere dair detaylı bir açıklama almalıdır.

Madde 30. *EuroPsy* Sertifikası bireye, Avrupa Kayıt Defteri'ne girdiği tarih itibarıyla verilir.

Madde 31. Geçerlilik süresi (Madde 4) ya da geçici düzenleme süresi (Madde 38) dolduktan sonra aday *EuroPsy* Sertifikasını yeniden geçerli kılmak için, çalışmakta olduğu ya da çalışmak istediği ülkenin Ulusal Ödüllendirme Komitesi'ne başvuru yapmalıdır.

Madde 32. Geçerlilik süresini uzatmak için yapılan başvuruda mesleki yeterliliğin sürdürülmüş olduğuna dair bilgi, Ek VI'da belirtildiği gibi, psikolog olarak yapılan çalışmaların, devam eden eğitim ve mesleki gelişim faaliyetlerinin saat bazında süresinin belirtilmesi yoluyla beyan edilmelidir.

Bölüm D. İtiraz işlemleri

Madde 33. *EuroPsy* başvurusu Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından reddedilen bir aday, dayanaklarını da açıklayarak, ilgili ülkenin ulusal Üye Derneği'ne bu kararla ilgili itirazda bulunabilir.

Madde 34. Söz konusu ulusal Üye Dernek, itirazı incelemesi için en az üç uzmandan oluşan bağımsız bir danışma kurulu oluşturur. Bu kurul itirazla ilgili karar verme yetkisine sahiptir ve yazılı hükmünü 60 gün içerisinde bildirir. Bu hüküm adaya ve Ulusal Ödüllendirme Komitesi'ne bildirilir. Bağımsız danışma kurulu Avrupa Ödüllendirme Komitesi'nin görüşüne başvurabilir.

Madde 35. Bir adayın itirazı reddedilirse, aday temyiz için Avrupa Ödüllendirme Komitesi'ne bizzat başvurabilir (Madde 14f). Bu itiraz İngilizce dilinde yapılmalı ve itirazın dayandığı tüm esaslar belirtilmelidir.

Madde 36. Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin yetkilerinin geri alınmış olduğu bir ülkedeki ulusal Üye Dernek bu tedbire itiraz etmek için EFPA Yönetim Kurulu'na başvurabilir. EFPA Yönetim Kurulu, EFPA Başkanı ya da başkan vekili tarafından toplanan ve ilgili durum için oluşturulan Avrupa danışma kurulunun görüşüne başvurur.

Bölüm E. Diğer

Madde 37. EFPA Yönetmeliği ve *EuroPsy*'a dair ekler, katılımcıların 2/3'ünün oy desteği ile, EFPA Genel Kurulu tarafından oluşturulur ve değiştirilebilir. Düzenlemelerin oluşturulduğu esnada EFPA Genel Kurulu tarafından belirlenen tarihten itibaren yürürlüğe girerler.

Madde 38.

- a) Temel Düzey *EuroPsy* Sertifikası için uygulanacak geçici düzenlemeler bir ülkenin Ulusal Ödüllendirme Komitesinin tanındığı tarihten itibaren üç yıl süre ile yürürlükte kalır.
- b) *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikası için uygulanacak geçici düzenlemeler bir ülkenin Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesinin tanındığı tarihten itibaren üç yıl süre ile yürürlükte kalır.
- c) Temel Düzey Sertifikası için geçici düzenlemeler bir ülkenin Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesinin tanındığı tarihten itibaren iki yıllık ek süre ile yürürlükte kalır. Bu düzenlemeler sadece Ulusal Uzmanlık Ödüllendirme Komitesi tarafından verilen *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikası için başvuran adaylar için geçerlidir.
- d) Madde 38 a) bendinde belirtilen tarihten önce Avrupa Ödüllendirme Komitesi tarafından tanınan bir ulusal ruhsatlandırma biriminden bağımsız psikolog olarak çalışma izni almış olan ve/veya kendi ülkelerindeki psikolog olarak çalışma gerekliliklerini ve koşullarını karşılayan adaylar, bağımsız psikolog olarak tanındıktan sonra yaptıkları geçmiş çalışmalarının kayıtlarını psikolog olarak süpervizyon altında yaptıkları çalışmalar yerine saydırabilirler. Bu gibi durumlarda *EuroPsy* Sertifikası verilmesi için, son on yıl içerisinde bir psikolog olarak en az 3 yıl ya da eşdeğerince bağımsız çalışma yapıldığının ve şu anki yeterlilik ve devam eden mesleki gelişimin kanıtlanması gerekmektedir (Bkz. Ek V ve VI). Bu durumda, geçici düzenlemeler altında *EuroPsy* Sertifikası için başvuran psikologlara, geçici düzenlemelerin sona erme tarihinden itibaren söz konusu gereklilikleri yerine getirebilmeleri için iki yıllık bir ek süre tanınır (a, b ve c bentlerinde açıklanmıştır).

Madde 39. Bu Yönetmelikler, yalnızca *EuroPsy* Sertifikası sahipleri tarafından edinilebilen, psikolojinin belli alanlarında düzenlenmiş Uzmanlık Sertifikaları'nın kuralları ile genişletilebilir. Bu tür kurallar, bu Yönetmeliklerin Eklerinde yer alır ve şunları tarif etmelidir:

- a) Çalışma saatleri veya tercihen Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECTS) birimi ile ifade edilen, ilave eğitim-öğretimin asgari süresi ve müfredatın içeriği.
- b) Yılla ifade edilen asgari süpervizyon altında çalışma süresi ve saatle ifade edilen minimum süpervizyon, Ek I'de tanımlandığı gibi.
- c) Sürekli mesleki gelişim için gereklilikler, Ek VI'de tanımlandığı gibi.
- d) Süpervizyon altında çalışma sonunda gösterilecek yetkinlikler, tercihen Ek III'te tanımlandığı gibi.
- e) Psikoloji mezunlarının, uzmanlık düzeyinde gerekli olan ve profesyonelliğin etiği de içeren yetkinliklerini (mesleki ve geliştirilebilir) edinmesini sağlamak için kullanılan tercihan pro-aktif ve kapsamlı yetkinlik gelişim sistemi.
- f) İlave eğitim-öğretim, uygulama, süpervizyon ve yetkinlik kanıtlarının sunulma şekli.
- g) İlave eğitim-öğretim, uygulama, süpervizyon ve yetkinlik kanıtlarının değerlendirilme şekli.
- h) Geçici düzenlemeler Madde 38b'de bahsedilen süre için geçerli olmalı ve Madde 38e'de *EuroPsy* için tanımlanan içerikle aynı olmalıdır.

Madde 40. *EuroPsy* Yönetmeliği ve Ekleri EFPA Başkanı, bir EFPA Yönetim Kurulu üyesi ve Avrupa Ödüllendirme Komitesi Başkanından oluşan *EuroPsy* Koordinasyon Grubu (ECG) tarafından en az 5 yılda bir yeniden gözden geçirilir.

ECG'nin önerisi doğrultusunda Yönetim Kurulu Yönetmelikte gereken değişiklikleri yapar. Değişiklikler Ulusal Ödüllendirme Komiteleri'nin dikkatine getirildikten sonra bir sonraki Genel Kurula kadar geçici olarak uygulanır. Sonrasında uygulanmaları için Genel Kurul tarafından onaylanmaları gerekmektedir.

3. EuroPsy psikologları Kayıt Defteri

Madde 41. *EuroPsy* Psikologlarının Avrupa Kayıt Defteri EFPA tarafından tutulmakta ve muhafaza edilmekte olup, her bir Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından bildirilen uygun şekilde sertifikalandırılmış psikologların ulusal listelerini içermektedir.

Madde 42. Avrupa Kayıt Defteri tüm *EuroPsy* psikologlarının isimlerini ve ayrıntılı bilgilerini kapsar ve Defterde Uzmanlık Sertifikası olanları da belirtir.

Madde 43. *EuroPsy* Kayıt Detayları'nda belirtilen bilgiler Avrupa Kayıt Defteri'ne kaydedilir ve bu kayıtlara internette ulaşılabilir (www.europsy.eu/).

Madde 44. Bir ülkenin Kayıt Defteri girişleri bir *EuroPsy* sertifikası düzenlendiğinde, yenilendiğinde, geri alındığında ya da süresi dolduğunda Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin inisiyatifi ile güncellenir. Bir Özel Uzmanlık Sertifikası düzenlendiğinde, Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin talimatı ile Kayıt Defteri güncellenir. Kayıt Defteri'ndeki bilgiler sadece EFPA tarafından ve eğer yetki verilirse Ulusal Ödüllendirme Komitesi tarafından değiştirilebilir.

Ek Bölüm I: Psikoterapide Uzmanlık Sertifikası İçin Gereklilikler

EuroPsy Yönetmeliği madde 39'da belirtildiği gibi *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikası sadece *EuroPsy* Temel Düzey Sertifikasına sahip olan (veya eş zamanlı olarak *EuroPsy* Temel Düzey Sertifikası verilen) uygun deneyime sahip psikologlara verilecektir. Tanım gereği, Uzmanlık Sertifikası almak, sadece UÖK ve U-UÖK'nın tanındığı ülkelerde mümkündür.

Bu Ek Bölümde, *EuroPsy* Yönetmeliği'nin 39. maddesinde belirtildiği üzere, *EuroPsy* Psikoterapide Uzmanlık Sertifikasının gereklilikleri açıklanmaktadır.

Detaylı bilgi için bkz. 'Application Form for Psychologists to Apply for the Specialist Certificate in Psychotherapy' ve 'Training Standards for Psychologists Specialising in Psychotherapy', S-EAC Psychotherapy 2013.

1. İlave eğitim-öğretimin asgari süresi ve müfredatın içeriği

- a. En az 400 saat (16 ECTS) ilave eğitim-öğretim
- b. İçerik, enstitü müfredatı ve/veya psikologların öğrenme eğilimlerine göre çeşitlenir.

2. Asgari süpervizyon altında çalışma süresi ve süpervizyon

- a. En az üç yıl lisansüstü (*EuroPsy* Sertifikası için uygunluk sonrası) uygulama, bununun 500 saati süpervizyon altında uygulama
- b. En az 150 saat süpervizyon (yılda ortalama 50 saat)

3. Sürekli mesleki gelişim için gereklilikler

Kriterler geliştirilmektedir.

4. Gösterilecek yetkinlikler

Yetkinliklerin listesi geliştirilmektedir. Altı ilke üzerinde durulmaktadır; Psikoterapist olarak Psikologlar; Sorgulama ve İletişim; Psikoterapi Uygulamaları ve Anlayışı; Kişisel ve Mesleki Gelişim; ve Etik ve Ehil Uygulama; ve İleri Profesyonel Gelişim.

5. Yetkinlik geliştirme

Yetkinlik geliştirme için özel bir sistemi uygulanmamaktadır. Yetkinlik gelişimi ile bir veya daha fazla psikoterapi modelinde alınan eğitim kastedilmektedir.

6. Sunulacak kanıtlar

Adaylar aşağıda belirtilen belgeleri sunmalıdır:

- a. Yukarıda belirtilen altı ilke üzerine kişisel bir beyanı; psikoterapi alanında eğitim, öğrenim ve deneyimi; süpervizyon düzenlemelerini; ve araştırma ve yayınları (isteğe bağlı) içeren Başvuru Formu;
- b. Uzmanlığın kanıtı için seyir defteri;
- c. Referans veren formları, gerekirse iki referans veren tarafından doldurulmuş;
- d. Süpervizör beyanı;
- e. Yapılandırılmış bir özgeçmiş.

7. Kanıtların Değerlendirilmesi

- a. İlave eğitim-öğretimin değerlendirilmesi; eğitim müfredatının, eğitimcilerin / süpervizörlerin ve eğitim enstitüsünün (tercihen akademik veya araştırma kurumlarıyla işbirliği içinde olmalıdır) tanıtıcı bilgilerine dayanarak U-UÖK tarafından gerçekleştirilir.
- b. Diğer hususların değerlendirilmesi; başvuranın beyanına, referans verenlerin formlarına ve süpervizörün beyanına dayanarak U-UÖK tarafından yapılır.

8. Geçici düzenlemeler

Psikoterapide Uzmanlık Sertifikasını, madde 38 uyarınca elde etmek isteyen adaylar, EFPA tarafından tanınan bir pilot projede olduğu gibi bir Onay Yazısı göstermek veya aşağıdaki ölçütleri karşılamak durumundadır:

- Psikolog ve psikoterapist olarak çalışmasına izin veren ulusal bir kayda dahil olmak
- Temel *EuroPsy* Sertifikası (Sağlık alanında) sahibi olmak veya Temel ve Uzmanlık Sertifikasına birlikte başvurulmasına izin veren şartları yerine getirmek; İlk önce Temel Düzey Sertifika için değerlendirilir ve bir kez onaylandıktan sonra Uzmanlık Sertifikası için değerlendirilme yapılır
- Bir psikolog ve psikoterapist olarak son 15 yıllık bağımsız uygulamada en az altı yıllık bir süre içerisinde kazanılan yetkinliklerin kanıtlarını sunarak iş tecrübelerini ve Sürekli Mesleki Gelişim faaliyetlerini belgelemek.

9.Ek gereklilikler

Asgari 100 saatlik kişisel gelişim (kişisel terapi).

Ek Bölüm II: İş ve Örgütsel Psikolojide Uzmanlık Sertifikası için Gereklilikler

EuroPsy Yönetmeliği madde 39’da belirtildiği gibi *EuroPsy* Uzmanlık Sertifikası sadece *EuroPsy* Temel Düzey Sertifikasına sahip olan (veya eş zamanlı olarak *EuroPsy* Temel Düzey Sertifikası verilen) uygun deneyime sahip psikologlara verilecektir. Tanım gereği, Uzmanlık Sertifikası almak, sadece UÖK ve U-UÖK’nın tanındığı ülkelerde mümkündür.

Bu Ek Bölümde, *EuroPsy* Yönetmeliği’nin 39. maddesinde belirtildiği üzere, *EuroPsy* İş ve Örgütsel Psikoloji Uzmanlık Sertifikası’nın gereklilikleri açıklanmaktadır.

Detaylı bilgi için bkz ‘*Towards The Specialist Certificate: Revised Proposal And Operational Guidelines*’, Provisional S-EAC W&O Psychology, 2013

1.İlave eğitim-öğretimin asgari süresi ve müfredatın içeriği

- a. 60 (1600 saat)’ı derslere ve 30 (800 saat)’u uygulamalı araştırma veya değerlendirme veya müdahaleye ayrılmış en az 90 ECTS (2400 saat)’lik ileri eğitim-öğretim
- b. Kapsanması gereken içerik uzmanlık müfredatı çerçevesinde sağlanmıştır, başka bir ifadeyle ENOP-EAWOP modeli
- c. Geçmiş uzmanlığa sahip bireylerin veya ülkelerin olduğu durumlarda, yeterliliklerinin ilk 5-6 yılının son 2 yılı boyunca kazanılan uzmanlık, en fazla 30 ECTS’ye karşılık gelmelidir. Bu şu anlama gelmektedir: temel *EuroPsy* çalışma kriterleri karşılandıktan sonra asgari olarak 60 ECTS’lik kazanıma ihtiyaç duyulmaktadır.

2. Asgari süpervizyon altında çalışma süresi ve süpervizyon

- a. En az üç yıl lisansüstü uygulama, bunun yılda 400 saati süpervizyon altında uygulama (toplamda 1200 saat), ‘yetiştirilmiş profesyonel uygulama’ olarak isimlendirilmektedir.
- b. En az 150 saat süpervizyon (yılda ortalama 50)

3.Sürekli mesleki gelişim için gereklilikler

Başvuru esnasında en az 100 saat (4 ECTS) kişisel, profesyonel gelişim, 90 ECTS'lik ilave eğitim-öğretim içine dahil edilmektedir (Bkz. 1a).

4. Gösterilecek yetkinlikler

Gösterilecek yetkinlikler, *EuroPsy* (*EuroPsy* Yönetmelik, Ek III) çerçevesinde tanımlanmıştır. Bunlar, uzmanlık düzeyinde profesyonel çalışmaya uygulanmaktadır.

5. Yetkinlik gelişimi

Yetiştirilmiş profesyonel uygulama, net bir yetkinlik gelişim sistemine dayanmaktadır. Bu sistemin, yetkinlik geliştirmeye pro-aktif bir yaklaşımı söz konusudur. Bu sistem şunu garantilemektedir: psikoloji mezunları, uzmanlık düzeyinde gerekli olan tüm yetkinliklere sahiptir ve profesyonelliğin etiği de içeren tüm boyutlarını kapsamaktadır.

6. Sunulacak kanıtlar

Adaylar aşağıda belirtilen belgeleri sunmalıdır:

- a. İlave eğitim-öğretimi, süpervizyon altında uygulamayı ve sürekli kişisel gelişim aktivitelerini içeren bir Başvuru Formu
- b. Yapılandırılmış bir özgeçmiş
- c. Uzmanlık alanındaki yetkinliğin kanıtı için bir seyir defteri (veya Portfolio)
- d. Gerekli görüldüğünde, özgeçmişte yer alan bazı bilgileri derinleştirme ve netleştirme için Yetkinlik Değerlendirme Mülakatına katılma

7. Kanıtların Değerlendirilmesi

- a. İlave eğitim-öğretim bileşenlerinin değerlendirilmesi, *EuroPsy*'da olduğu şekilde U-UÖK tarafından gerçekleştirilecektir, diğer bir deyişle bu bileşenleri sağlayan enstitünün akreditasyonu ve içeriğine dayanarak (tercihen akademik enstitüler).
- b. Yetkinliklerin değerlendirilmesi, Portfolio ve Yetkinlik Değerlendirme Mülakatı temelinde gerçekleştirilecektir.

8. Geçici düzenlemeler

İş ve Örgütsel Psikolojide Uzmanlık Sertifikasını, madde 38 uyarınca elde etmek isteyen adaylar, aşağıdaki kriterleri karşılamak zorundadır:

- Psikolog olarak çalışmasına izin veren ulusal bir kayda dahil olmak
- Temel *EuroPsy* Sertifikası (İş ve Örgütsel Psikoloji alanında) sahibi olmak veya Temel ve Uzmanlık Sertifikasına birlikte başvurulmasına izin veren şartları yerine getirmek; İlk önce, Temel Düzey Sertifika için değerlendirilir ve bir kez onaylandıktan sonra Uzmanlık Sertifikası için değerlendirilme yapılır
- Bir İş ve Örgütsel Psikoloji psikoloğu olarak son 10 yıllık bağımsız uygulamada en az 5 yıllık bir süre içerisinde kazanılan yetkinliklerin kanıtlarını sunarak iş tecrübelerini ve Sürekli Profesyonel Gelişim faaliyetlerini belgelemek; kanıtlar yapılandırılmış bir özgeçmiş aracılığıyla ve U-UÖK tarafından gerekli görülürse, Yetkinlik Değerlendirme Mülakatı aracılığıyla değerlendirilecektir.

EK I. Tanımlar

EuroPsy ile ilgili bu EFPA Yönetmeliği içinde aşağıdaki terimler kullanılmaktadır:

EuroPsy Psikoloji Sertifikası, bundan böyle *EuroPsy* olarak adlandırılacak, psikologların eğitim ve öğretimine dair EFPA Üye Dernekleri tarafından kabul edilen kalite düzeyini tanımlayan standartlar bütünüdür.

Kayıtlı EuroPsy Psikoloğu EuroPsy sahibi psikoloğu ifade eder.

Psikolog yasal olarak mezunlarına “psikolog” unvanı veren bir üniversite ya da eşdeğer bir kurumda bir psikoloji akademik müfredatını başarıyla tamamlamış ve diğer koşulları yerine getirmiş, en az 5 yıla denk gelen (300 ECTS) tam-zamanlı bir programdan geçmiş ve Ek II’de belirlenen özellikleri karşılayan kişidir.

Avrupa Psikoloji Sertifikası Kayıt Detayları, bundan böyle Kayıt Detayları olarak adlandırılacak, *EuroPsy*’ın verildiği tarihte, Sertifika sahibinin Madde 7’de belirtilen şekilde akademik eğitimi ve çalışma alanı ile ilgili kanıt sağlayan bir *EuroPsy* ekidir.

Avrupa Psikologlar Kayıt Defteri, bundan böyle Kayıt Defteri olarak adlandırılacak, her bir Kayıtlı *EuroPsy* Psikoloğunun Madde 8’de belirtilen bilgilerini içeren bir kayıttır.

Mesleki İşlevler (yeterlilikler grubu) Ek III’de açıklandığı üzere, bir çalışma alanında sağlanan psikolojik hizmetleri oluşturan altı mesleki etkinlik kategorisini, diğer bir deyişle hedef belirleme, ölçme, geliştirme, müdahale, değerlendirme ve iletişim etkinliklerini ifade eder.

Çalışma Alanı psikolojik hizmetlerin belli bir danışan grubuna yönelik olarak sunulduğu belli bir çalışma alanını ifade eder. Çalışma alanı kavramı en geniş anlamıyla anlaşılmalıdır. Mevcut Sertifika için şunlardan biri olarak tanımlanır: (i) Klinik ve Sağlık, (ii) Eğitim, (iii) İş ve Örgüt, (iv) Diğer. Bu alanların her biri geniş bir etkinlik yelpazesine sahiptir. Dördüncü kategori (Diğer) ilk üç kategoriye girmeyen tüm diğer çalışma alanlarına işaret etmektedir ve bu ortam ya da uygulama alanı *EuroPsy* Sertifikası’nda belirtilmelidir (örn., adli psikoloji, trafik psikolojisi, danışmanlık psikolojisi, psiko-sosyal müdahaleler). Söz konusu alan geniş bir uygulama alanına sahip olmalı, ilgili ülkede tanınmalı, tanınmış bir eğitimi ve temel seviyede hazırlanma imkanı bulunmalıdır. Avrupa Ödüllendirme Komitesi tarafından onaylanmalıdır.

Bilimsel Bilgi psikoloji disiplinine ait bilimsel yazında birikmiş olan ve araştırmacılar ve psikoloji öğretmenleri arasında paylaşılan bilgiyi ifade eder.

Mesleki yeterlilik bir mesleki rolü Ek III’te tanımlandığı gibi yeterli bir şekilde yerine getirme becerisini ifade eder.

Psikolog olarak *Bağımsız Çalışma* danışanlara karşı mesleki rollerin, diğer psikologların süpervizyonuna gerek duymaksızın yerine getirilmesini ifade eder.

Psikolog olarak *Bağımlı Çalışma* danışanlara karşı mesleki rollerin, belli bir mesleki alanda bağımsız çalışma yetkinliği olan başka bir psikoloğun sorumluluğu ve gözetimi altında yerine getirilmesini ifade eder (Madde 9).

Süpervizyon Altında Çalışma üniversite müfredatının bir parçası olarak ya da üniversite dışı bir uygulama kapsamında bir stajyer psikoloğun danışanlarına karşı mesleki rollerini, Ek V'te tanımlandığı şekilde yetkin bir psikoloğun süpervizyonu ile yerine getirmesini ifade eder.

Süpervizyon Altındaki Pratisyen Psikolog (Stajyer Psikolog) Ek 5'teki tanıma uygun bir süpervizörün sorumluluğu altında, süpervizyon altındaki çalışmasını tamamlama aşamasındaki kişidir.

Süpervizör son 3 yıl içinde profesyonel bir alanda (ulusal akreditasyon kurumu tarafından yetkinliği tanınmış) bağımsız bir psikolog olarak en az 2 yıllık tam zamanlı çalışma deneyimine ya da eşdeğer bir deneyime sahip ve çalıştığı alanda stajyerlerin mesleki becerileri kazanmasından ve bu becerilerin değerlendirilmesinden sorumlu olan yetkin bir psikologdur.

Ulusal Psikologlar Derneği bir ülkedeki Avrupa Psikologlar Dernekleri Federasyonu (EFPA) üyesi Dernek ya da dernekler federasyonudur. Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nin ilgili ülkedeki psikologları en geniş şekilde temsil etmesi için gereken çaba gösterilmelidir.

İkamet ülkesi psikoloğun ya da kayıtlı *EuroPsy* Psikoloğunun ikamet yeri olarak kayıtlı olduğu ülkedir.

Çalışma ülkesi psikoloğun ya da kayıtlı *EuroPsy* Psikoloğunun çalıştığı ya da çalışma niyetinde olduğu ülkedir.

EK II. Psikologların eğitim ve öğretimi için esaslar ve asgari standartlar

Bu ek, *EuroPsy* almak için gereken eğitim koşullarını belirtmektedir ve temel olarak 2001 yılında EFPA Genel Kurulu tarafından kabul edilen *EuroPsyT Avrupa'daki Psikologların Eğitim ve Öğretimi için Bir Çerçeve* raporuna dayanmaktadır. Sadece aşağıda belirtilen koşulları karşılayan bir müfredat programına devam ettiğini gösteren ve bir yıla denk gelen süpervizyonlu çalışma ile birlikte toplamda en az 6 yıllık (360 ECTS) bir eğitim sürecini tamamlamış olanlar *EuroPsy* için yetkin bulunabilirler ve Kayıt Defteri'ne girebilirler. Temel bir çerçeve olarak, gerekli koşullar üç aşama arasında ayırım yapan bir müfredat modelinden hareketle oluşturulmuştur:

1. Aşama: Lisans ya da eşdeğeri
2. Aşama: Yüksek Lisans ya da eşdeğeri
3. Aşama: Süpervizyon altında çalışma

Birinci ve ikinci aşamaların psikoloji eğitiminin akademik müfredatının bir parçası olacakları varsayılırken, üçüncü aşama üniversite müfredatına dahil olabileceği gibi, böyle bir zorunluluk yoktur. Ayrıca bu gereklilikleri yerine getirmek amacıyla üniversiteler tarafından yapılan farklı düzenlemeler olabileceği ve ayrı ya da ardışık aşamalardan oluşan bir yapılanmanın gerekli olmadığı varsayılmaktadır. Örneğin, farklı ülkelerdeki birtakım üniversiteler psikologların eğitim ve öğretiminde, programın başından itibaren bütünleştirilmiş kuram-yöntem-uygulama döngülerinin düzenlendiği Problem-Odaklı Öğrenme yaklaşımını benimsemiştir. Bu müfredat modeli, bu tür programlardan mezun olan öğrencilerin eşdeğer bilgi, beceri ve yetkinliğe ulaştığını ve yenilikçi yaklaşımların mesleki oluşumun olumlu bir özelliği olduğunu kabul etmektedir. Öğrenim programının düzenlenmesi ve sıralamasına ilişkin şu anki öneri nötrdür.

Ayrıca söz konusu gerekler, hem müfredatları ayrıştırılmış hem de ayrıştırılmamış ulusal eğitim sistemleri tarafından karşılanabilir, yani müfredat teori ve pratiği bütünleştiriyor (örn, bütünleştirilmiş mesleki eğitim, problem-temelli öğrenim) ya da ayrıştırıyor olabilir. Şu dikkate alınmalıdır ki, 5 yıllık eğitimden sonra (300 ECTS) kazanılan yüksek lisans ya da eşdeğeri derece, psikoloji alanında çalışmak için gereken en temel nitelikler ve bunun ardından, yetkin bir bağımsız çalışan olmadan önce, süpervizyon altında çalışma süreci tamamlanmalıdır. Psikolojinin herhangi bir alanında uzmanlaşmış profesyonel çalışma, sağlık psikolojisi, klinik psikoloji, örgüt ve personel psikolojisi, iş ve sağlık psikolojisi, eğitim psikolojisi, çocuk psikolojisi gibi uzmanlık unvanının kazanılabileceği alanlarda daha ileri bir eğitim gerektirmektedir.

Bu ek, ilk iki aşamanın içeriğine dair tanımları ve psikologların mesleki eğitimi için asgari gerekleri içermektedir. Üçüncü aşama ise Ek 5'te ayrıca tanımlanmıştır.

Müfredat İçeriğinin Tanımlanması

Birinci Aşama

Birinci aşama genelde psikolojinin farklı alt dallarındaki öğrencilerin oryantasyonuna ayrılmıştır, fakat benzer disiplinlere de açılabilir. Psikolojinin tüm uzmanlık alanlarına ve psikolojideki başlıca teori ve tekniklere yönelik temel bir eğitim söz konusudur. Psikologların becerilerine temel bir giriş yapar ve psikoloji alanında araştırma için bir altyapı hazırlar. Bu eğitim, psikolojide mesleki bir yeterlik ya da psikolog olarak bağımsız çalışmak için gereken yetkinliği sağlamaz. Birinci aşama Lisans derecesi veren 3 yıllık bir program ile tamamlanabileceği gibi, psikolog olarak çalışmak için gerekli olan bilgi, beceri ve anlayışı içeren daha uzun süreli bir program ile de eşdeğer şekilde verilebilir. Birinci aşamanın müfredat çerçevesi büyük ölçüde, 2001 yılında kabul edilen "*EuroPsyT Avrupa'daki Psikologların Eğitim ve Öğretimi için Bir Çerçeve*" isimli rapora dayanmaktadır. Bu proje süreci, temel psikoloji eğitiminin içeriğine dair Avrupa ülkelerinde büyük ölçüde bir görüş birliği olduğunu göstermiştir. Bu çerçeve ya da genel içerik bireyler, gruplar ve

toplum/sistemler ile ilişkili psikoloji bilgisi ve anlayışına dayanmakta olup, Tablo 1’de gösterilmiştir. Bu çerçeve, psikolojiyle ilgili bilgi ve beceriler arasında, insan davranışını anlamayı amaçlayan açıklayıcı bilim ve insan davranışlarını değiştirmeye yönelik müdahaleleri amaçlayan uygulamalı bilim şeklinde bir ayrım yapar. Her iki bilim türünün de temel ve uygulamalı yönleri vardır (temel teoriler – tanı ve tedavi uygulamaları).

Tablo 1. Birinci Aşama

İçerik / Amaçlar	Bireyler	Gruplar	Sistemler/Toplum
Oryantasyon <i>Bilgi</i>		Psikoloji’de Yöntemler Psikoloji Tarihi Psikoloji içindeki uzmanlıklara ve diğer alanlara genel bakış	
Açıklayıcı Teoriler <i>Bilgi</i>		Genel Psikoloji Nöro-Psikoloji Psikobiyoloji Bilişsel Psikoloji Bireysel Farklılıklar Psikolojisi Sosyal Psikoloji Gelişim Psikolojisi Kişilik Psikolojisi İş ve Örgüt Psikolojisi Klinik ve Sağlık Psikolojisi Eğitim Psikolojisi Psikopatoloji	
Uygulama Teorileri <i>Bilgi</i>		Veri ve test teorisi Anket teorisi Değerlendirme teorisi	
Açıklayıcı Teoriler <i>Beceriler</i>		Ölçme-değerlendirme becerileri eğitimi Görüşme becerileri eğitimi	
Uygulama Teorileri <i>Beceriler</i>		Test ve anket geliştirme eğitimi Grup müdahalesi eğitimi	
Metodoloji <i>Bilgi</i>		Yöntemlere Giriş (örneğin, deneysel yöntem) Kalitatif ve Kantitatif yöntemler	
Metodoloji <i>Beceriler</i>		Deneysel uygulama Metodolojik ve istatistiksel uygulama Veri toplama eğitimi, Kalitatif Analiz	
Etik <i>Bilgi ve Beceriler</i>		Etik kodlar ve mesleki etik	
Akademik Beceriler <i>Beceriler</i>		Bilgi toplama/kütüphane ve bibliyografi becerileri Makale okuma/yazma Araştırma etiği	
Psikoloji dışındaki teoriler <i>Bilgi</i>		Epistemoloji Felsefe Sosyoloji Antropoloji	

İkinci Aşama

İkinci aşamanın programı öğrenciyi bağımsız çalışan bir psikolog olmaya hazırlar. Müfredatın bu kısmı kişiyi doktora eğitimine ya da psikoloji alanında “genel uygulamacı” olarak istihdama hazırlayan ayrıştırılmamış bir program olabileceği gibi, (i) klinik veya sağlık

psikolojisi, (ii) eğitim veya okul psikolojisi, (iii) iş ve örgüt psikolojisi veya (iv) diğer alanlar gibi psikolojinin belirli bir alanında çalışmaya hazırlayan ayrıştırılmış bir program da olabilir. İlk seçenekte öğrenci, birinci aşamada değinilen konulara yönelik ek bilgiler edinir (örneğin, bilişsel yapı teorisi, duygulara ilişkin belirli teoriler, ileri kişilik teorisi). Bu gelecekteki bir araştırma kariyerine (PhD olarak) ya da psikoloji alanında daha genel bir çalışma kariyerine hazırlık anlamına gelmektedir. İkinci seçenekte öğrenci, klinik değerlendirme teorileri ve uygulamaları, eğitimsel müdahale teorileri (davranış değişimleme gibi), iş performansı teorileri, liderlik teorileri, personel alımına dair istatistiksel modeller gibi çeşitli konularda uzmanlaşmış bilgi edinir. Edinilen tüm bilgi ve beceriler psikoloji disiplinine dayandığı için her iki türdeki müfredat içeriği de ikinci aşamanın çerçevesinde kabul edilmektedir. İkinci aşamanın bir parçası olarak, öğrenci– ister bir araştırmaya, ister profesyonel bir kariyere hazırlanıyor olsun- araştırma becerilerini edinme kapasitesini göstermelidir. Profesyonel psikologların hem kendi çalışmalarını değerlendirmeleri, hem de diğer çalışmalar ve literatürle ilgili yetkinliklerini sürdürmeleri için araştırma alanında yetkinlik kazanması gerektiği konusunda geniş bir kabul vardır.

İkinci aşamanın çerçevesini çizen Tablo 2’de “birey”, “grup” ve “toplum” a ilişkin yetkinliğe dayanan bir yapı sunulmaktadır. Bu, psikologların birey, grup ya da toplum düzeyinde çalışabilecekleri ve hazırlıklarının bu üç düzeyi de kapsamaya gerektiği anlamına gelmektedir.

Tablo 2. İkinci Aşama

İçerik / Amaçlar	Bireyler	Gruplar	Toplum
Oryantasyon <i>Bilgi</i>	Çalışma alanı ve olası uzmanlaşma alanların tanıtımı		
Açıklayıcı Teoriler <i>Bilgi</i>	Genel psikoloji ve/veya psikobiyoloji ve/veya gelişim psikolojisi ve/veya kişilik psikolojisi ve/veya sosyal psikoloji üzerine açıklayıcı teorileri içeren dersler. Örneğin, öğrenme teorileri, bilişsel yapı teorileri, gelişmiş kişilik teorileri.		
	İş ve örgütsel psikoloji ve/veya eğitim psikolojisi ve/veya klinik psikoloji ve/veya psikolojik alt disiplinler üzerine açıklayıcı teorileri içeren dersler. Örneğin, iş performansı teorileri, durumsal biliş teorileri, liderlik teorileri, kişilik bozuklukları teorileri.		
Uygulama Teorileri <i>Bilgi</i>	Genel psikoloji ve/veya psikobiyoloji ve/veya gelişim psikolojisi ve/veya kişilik psikolojisi ve/veya sosyal psikoloji üzerine uygulama teorileri içeren dersler. Örneğin, psikometri teorisi, EEG ölçme-değerlendirme teorisi.		
	İş ve örgütsel psikoloji ve/veya eğitim psikolojisi ve/veya klinik psikoloji ve/veya psikolojik alt disiplinler üzerine uygulama teorileri içeren dersler. Örneğin, iş analizi teorileri, öğrenme ihtiyaçlarının analizi, danışmanlık ve psikoterapi teorileri.		
Açıklayıcı Teoriler <i>Beceriler</i>	Yukarıda belirtilen açıklayıcı teorilerin araştırma/laboratuvar ortamlarındaki ölçme-değerlendirme uygulamalarına yönelik beceri eğitimi. Örneğin, EMG ölçümü eğitimi, kişilik değerlendirmesi eğitimi.		
	Yukarıda belirtilen açıklayıcı teorilerin uygulama/alan ortamlarındaki ölçme-değerlendirme uygulamalarına yönelik beceri eğitimi. Örneğin, hata analizi eğitimi, öğrenme bozukluklarının değerlendirilmesi.		
Uygulama Teorileri <i>Beceriler</i>	Yukarıda belirtilen uygulama teorilerinin araştırma/laboratuvar ortamlarındaki müdahale uygulamalarına yönelik beceri eğitimi.		

	Örneğin, ölçek geliştirme eğitimi, bir öğrenme deneyinin deseni.
	Yukarıda belirtilen uygulama teorilerinin uygulama/alan ortamlarındaki müdahale uygulamalarına yönelik beceri eğitimi. Örneğin, performans değerlendirme sistemi deseni eğitimi, öğretim sistemi deseni, terapötik plan geliştirme, psikoterapi.
Metodoloji <i>Bilgi</i>	İleri Düzey Araştırma Deseni Temel ve ileri düzey çokdeğişkenli istatistik yöntemleri (ANOVA'yu içeren) Çoklu Regresyon Analizi, Faktör Analizi Kalitatif Araştırma Deseni (gelişmiş görüşme tekniklerini ve anket kullanımını, kalitatif veri analizini içeren)
Metodoloji <i>Beceriler</i>	Yukarıda belirtilen yöntem ve tekniklerle ilgili beceri eğitimi
Etik <i>Bilgi ve Beceriler</i>	Etik ilkeler ve bunların uygulanmasına ilişkin bilgi Etik ilkelerin ve kodların mesleki çalışma ortamına uygulanmasına yönelik beceri eğitimi
Akademik ve genel mesleki beceriler <i>Beceriler</i>	Rapor ve makale yazımına yönelik beceri eğitimi Mesleki görüşme vb. alanlara yönelik beceri eğitimi
Psikoloji dışındaki teoriler <i>Bilgi</i>	Mesleki etkinliklerle bağlantılı olan diğer disiplinlerden kuramsal ve uygulamalı dersler alınması (Örneğin, tıp, hukuk, işletme, iktisat).
<i>Temel araştırma yetkinliği</i>	ARAŞTIRMA PROJESİ (TEZ)
<i>Temel mesleki yetkinlik</i>	STAJYERLİK ("STAJ")

Stajyerlik ("Staj")

Stajyerliğin (bazı Avrupa ülkelerinde "staj" olarak adlandırılmaktadır) amacı profesyonel alana giriş eğitimi sağlamaktır. Böylelikle öğrencilerin:

- Teorik ve pratik bilgilerini birleştirmeleri,
- Psikoloji bilgisiyle bağlantılı yöntemleri öğrenmeleri,
- Süpervizyon altında çalışmaya başlamaları,
- Kendilerinin ve diğer insanların davranışları üzerine tartışma ve yorum yapabilmeleri,
- Profesyonel meslektaşları ile birlikte çalışma imkanı bulmaları

sağlanmaktadır.

Bu eğitim genelde üniversite müfredatının ikinci yarısında yapılmaktadır, fakat bazı müfredatlarda daha önce başlayabilir ya da müfredat sonrasına kayabilir. İkinci durumda üniversitenin ve/veya ulusal profesyonel psikoloji derneğinin ve/veya eğitim akreditasyonu veren bir kuruluşun ortak sorumluluğu bulunmalıdır. Staj süresi, ilgi alanına göre, en az 3 ay (15 ECTS) olmalıdır.

Stajyerlik dönemindeki uygulamalar çok çeşitli olup şunları içerebilmektedir:

- Psikolojik tekniklerin kullanıldığı uygulama ortamlarının gözlenmesi
- Süpervizyon altında temel tekniklerin uygulanması
- Projelerde belirli bir rol üstelenerek görev alınması
- 'Vaka'ların analizi ve tartışması

Staj yapılan yer şu özelliklere sahip bir kamu kurumu, özel bir kurum ya da 'sertifikalı' özel bir firma olabilir:

- Stajyerin eğitim geçmişiyle uyumlu bir hizmet sağlayan
- Süpervizyonun çoğunluğunun profesyonel psikologlar tarafından verilmesini garanti eden
- Ulusal Psikoloji Derneği ve/veya akredite bir üniversite tarafından tanınan.

Örnek kurumlar arasında hastaneler ya da klinikler, özel çalışma ofisleri, okullar ve eğitim enstitüleri, toplum hizmetleri veren kuruluşlar sayılabilir.

Stajyerlik süpervizyon altında yapılan çalışmanın bir parçası olarak kabul edilmemektedir.

Araştırma

Tüm eğitim ve öğretim sürecini tamamlayan öğrencilerin araştırma becerilerinde bazı temel becerileri kazanmış olmaları ve küçük çaplı bir araştırma projesi yürütmeleri beklenmektedir. Bu araştırma üniversite laboratuvarlarında ya da alanda yapılabilir ve deneysel ya da gözlemsel yaklaşımları içerebilir (örneğin yarı-deneysel araştırmalar, vaka çalışmaları, mülakat ya da anket çalışmaları gibi). Böylece psikoloji araştırmalarının doğası ve etiği ile ilgili konular ve de psikologlar tarafından uygulanan temel yöntemler öğrencilere tanıtılmış olacaktır. Bu çalışma yaklaşık 3-6 aylık (15-30 ECTS) bir zaman alabilir.

Üçüncü Aşama (süpervizyon altında çalışma yılı)

Psikologların mesleki eğitimlerinin üçüncü aşaması, belirli bir psikoloji alanında süpervizyon altında çalışma pratiğinden oluşmaktadır. Bu aşama, şu nedenlerle yapılan bir mesleki alan eğitimi olarak kabul edilebilir:

- Bağımsız çalışan lisanslı (ya da eşdeğeri) bir psikolog olmaya hazırlık,
- Bireysel eğitim ve kişiliğe bağlı olarak, profesyonel psikolog olarak çalışma rollerini geliştirmek,
- Teorik ve pratik bilginin birleştirilmesini sağlamak.

Bu eğitim ikinci aşama tamamlandıktan sonra tamamen ya da kısmen alınabilir ve genellikle üniversiteden ayrıldıktan sonra gerçekleştirilen bir eğitimidir. Fakat üniversite eğitiminin bir parçası olarak da alınabilir (örneğin, 6 yıllık bir üniversite eğitiminin içerisine yerleştirilmiş olan süpervizyon altında çalışma eğitimi). Bu aşamanın süresi 12 ay (60 ECTS) olmalıdır.

Uygulama şekli, profesyonel ortamda, süpervizyon altında yarı-bağımsız bir psikolog olarak çalışmayı içermektedir. Birinci ve ikinci aşamada edinilen bilgi ve becerilerin uygulanması psikoloğun yetkinliğinin gelişmesi için bir ön koşul olduğundan, bu tip bir eğitim psikolog olarak mesleki yetkinliğin kazanılması için zorunlu olarak görülür. Süpervizyon altında çalışma dönemi olmadan, birinci ve ikinci aşamayı tamamlamış olan mezunlar psikolog olarak bağımsız çalışmak için yetkin kabul edilemezler.

Süpervizyon altındaki çalışma şu özelliklere sahip kurumlarda ya da 'sertifikalı' özel firmalarda yapılabilir:

- Stajyerin eğitim geçmişiyle uyumlu bir hizmet sağlayan
- Süpervizyonun çoğunluğunun profesyonel psikologlar tarafından verilmesini garanti eden
- Ulusal Psikoloji Derneği ve/veya akredite bir üniversite tarafından tanınan.

Örnek kurumlar arasında hastaneler ya da klinikler, özel çalışma ofisleri, okullar ve eğitim enstitüleri, toplum hizmetleri veren kuruluşlar sayılabilir.

Eğitim ve Öğretim Programının Asgari Gereklere

Bu bölüm bir psikoloji müfredatı için gereken minimum kapsam ve içeriği tanımlamaktadır. Bunlar aşağıda tanımlanan içerik kategorileri ve minimum kredi (ECTS) birimleri üzerinden oluşturulmuştur (ECTS= Avrupa Kredi Transfer Sistemi). 1 kredi (ECTS) öğrenciye yüklenen 25 saatlik aktif çalışmaya karşılık gelmektedir ve 1 yıl 60 ECTS birimi olarak düşünülmektedir.

Eğitim ve öğretimin toplam süresi

Müfredat en az 5 yıllık (300 ECTS) bir süreyi içermelidir. Üniversitelerin ve ülkelerin eğitim sistemleri değişiklik gösterebilecek olmakla birlikte, bu süre birinci aşama için 180 birim,

ikinci aşama için 120 birim (Böylelikle Lisans + Yüksek Lisans olarak “3+2” Bologna yapısına denk gelmektedir) şeklinde bölünebilir. Üçüncü aşamanın (süpervizyon altında çalışma) süresi ise en az 1 yıl (60 ECTS) veya eşdeğeri olmalıdır. Böylelikle toplam süre 6 yıl veya 360 ECTS’ye karşılık gelmektedir.

Müfredatın içeriği

Akademik müfredat Tablo 1 ve 2’de ana hatları verilen tüm müfredat bileşenlerini kapsamalıdır. Fakat çalışma alanlarına ve/veya eğitim amaçlarının çeşitlerine yapılan vurgularda farklılıklar olabilir. Tablo 3, müfredattaki esnekliğin sınırlarını tanımlamaktadır. İşevuruk tanımlarla Avrupa psikolojisinin “ortak öz”üne dair esnek bir tanım sağlanmıştır. Gereklikler şu şekilde anlaşılmalıdır:

1. Birinci aşamanın büyük çoğunluğu psikoloji alanındaki teori derslerine ve beceri eğitimine ayrılırken; daha küçük bir bölümü metodoloji ve psikoloji dışındaki psikolojiyle ilişkili teorilere (örn., felsefe, sosyoloji gibi) ayrılmalıdır. Teorik derslere ve beceri eğitimine ek olarak oryantasyon ve akademik becerilere ayrılan bölüm 125 ile 135 birim arasında olmalıdır (2 yılın üzerinde). Teorik derslerin ve beceri eğitiminin büyük kısmı birey davranışına ayrılmalıdır. Grup ve toplum davranışının her biri en az 20’şer birim almalıdır.
2. Metodoloji en az 30 birim, psikoloji dışındaki teoriler ise 15-25 birim arasını içermelidir. Birlikte ele alındığında, müfredatın bu bileşenleri 45-55 birim arasını kapsamaktadır.
3. İkinci aşamada yaklaşık 60 birim (1 yıl) teorik dersler, seminerler ve ödevlerle geçirilmelidir. Program birey, grup ve toplum çalışmalarını dengeli olarak içermelidir.
4. 15-30 birim staj dönemine ve 15-30 birim araştırma projesi ya da tez dönemine ayrılmalıdır. Bu iki aktivite toplamda en fazla 60 birim (1 yıl) olmalıdır.
5. En az 30 birimlik süre (1 yıl) süpervizyon altında çalışma ile geçirilmelidir.
6. Birinci aşama için bitirme ödevi ya da tezi gerekli değildir, çünkü Lisans derecesinin bireysel çalışma için yeterli görülen yetkinliği sağladığı düşünülmektedir. Fakat ikinci aşamanın tamamlanması için araştırma temelli bir tezin tamamlanması gerekir. Bu da genelde Master ya da doktora tezi formunda olmaktadır.

Tablo 3. Psikoloji Alanında Bağımsız Profesyonel Çalışma için Minimum Gerekler (ECTS olarak)

Aşama	Bileşen	Birey	Grup	Toplum	Toplam
1. Aşama (Lisans ya da eşdeğeri)	Oryantasyon	Müfredat psikolojiye, alt dallarına ve profesyonel çalışma alanlarına girişi içermelidir.			Minimum 125
	Teorik dersler ve uygulama egzersizleri	Minimum 60	Minimum 20	Minimum 20	
	Akademik beceriler	Akademik beceri eğitimini içermelidir			
	Metodoloji	Minimum 30			Minimum
	Psikoloji dışı teoriler	Minimum 15			15
					Toplam 180
2. Aşama (Yüksek lisans ya da eşdeğeri)	Teorik dersler, seminerler, ödevler vb.				Minimum 60

	Staj	Minimum 15-30	Minimum
	Araştırma Projesi/ Tez	Minimum 15-30	30
			Toplam 120
3. Aşama	Süpervizyon altında çalışma	Minimum 60	Toplam 60
			Toplam 360

EK III. Yetkinlikler ve Yetkinlik Profili

Psikologların yetkinliği

Profesyonel psikolog olarak çalışmanın genel amacı bireylerin, grupların ve toplumun gelişimini, iyiliğini ve faydasını sağlamak için etik ve bilimsel yollarla psikolojik ilkeler, bilgiler, modeller ve yöntemler geliştirmek ve bunları uygulamaktır.

Bu ek, profesyonel psikologların bağımsız çalışma izni almadan önce geliştirmek ve göstermek durumunda oldukları temel yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu yetkinlikler, psikologların danışanlarına verdiği hizmet sürecinin özellikleriyle ilişkilidir.

İki temel yetkinlik alanı bulunmaktadır: (1) profesyonel çalışma sürecinin psikolojik içeriğiyle ilgili olan yetkinlikler (birincil yetkinlikler); (2) uygulayıcının etkili bir şekilde hizmet vermesini sağlayan yetkinlikler (etkinleştiren yetkinlikler). Birincil yetkinlikler, içerik ve gerektirdiği bilgi ve beceri açısından psikoloji mesleğine özgüdür. Etkinleştiren yetkinlikler ise diğer mesleklerle ve hizmet alanlarıyla ortaktır. Profesyonelliğe uygun şekilde hizmet vermek için hem birincil hem de etkinleştiren yetkinlikler esastır.

Yetkinlikler psikologların üstlendiği farklı rollerin tanımlarını sağlar. Bu roller, bir ya da daha fazla farklı çalışma alanında ve farklı danışan türleriyle bağlantılı olarak uygulanır.

Yetkinlikler, etik şekilde uygulanan ve çalışılan bilgi, anlayış ve becerilere dayanmaktadır.

Yetkin bir uygulayıcı sadece gerekli becerileri göstermekle kalmaz; ayrıca mesleğin düzgün uygulanmasına yönelik bir tutum sergiler. Psikoloji mesleğinin kendine özgü doğasını belirledikleri için, tutumlar özellikle önemlidirler. Bazı bilgi ve becerilerin uygulaması genellenebilirken, genellikle bilgi ve beceriler çalışma alanıyla bağlantılıdır. Dolayısıyla, belli bir alanda ya da belli bir danışan türünde profesyonel yetkinliğini kanıtlamış bir psikologun, diğer alanlarda ya da danışan türlerinde de yetkin olacağı düşünülmemelidir.

EuroPsy Sertifikasına sahip olanlar, sertifikanın verildiği tarih itibarıyla hangi alanlarda bağımsız çalışma yetkinliği gösterdiklerini tanımlayan bir profil edinmektedirler.

Dört çalışma alanı birbirlerinden ayrılmıştır:

- Klinik ve sağlık
- Eğitim
- İş ve örgüt
- Diğer

Uygulama yeterliliğini tanımlama amacıyla, çalışma alanlarının geniş bir kategorizasyonunun yeterli olduğu düşünülmektedir. İlk üç kategoriye girmeyen mesleki uygulamalar için 'Diğer' olarak tanımlanan dördüncü kategori kullanılmaktadır ve özel çalışma alanı burada belirtilmelidir (örn., adli, spor, trafik vb.).

Bu yetkinlikler farklı profesyonel alanlarda belirli şekillerde uygulanmasına rağmen, yetkinliklerin tanımlarının genel ve psikologların her türlü çalışma alanına uygulanabilir olması amaçlanmıştır.

Birincil Yetkinlikler

Psikologların göstermekle yükümlü olduğu 20 tane birincil yetkinlik bulunmaktadır ve bunlar profesyonel çalışmayla bağlantılı olarak 6 temel kategori altında gruplanmıştır. Bu işlevler şunlardır:

- a. Hedef belirleme
- b. Ölçme
- c. Geliştirme
- d. Müdahale
- e. Değerlendirme
- f. İletişim

Bu yetkinlikler aşağıda tanımlanmıştır.

Tablo 4. Psikologların birincil yetkinlikleri

Birincil Yetkinlikler	Tanımlama
A. Hedef Belirleme	Müdahalenin ya da verilecek olan hizmetin hedeflerini tanımlamak için danışanla iletişim kurmak.
1. İhtiyaç analizi	Uygun yöntemleri kullanarak danışanın ihtiyaçlarına dair bilgi toplamak, adım atılabilecek anlamlı bir noktaya getirecek şekilde ihtiyaçlara açıklık getirmek ve analiz etmek.
2. Hedef koyma	Hedefleri sunmak ve danışanla birlikte değerlendirmek, kabul edilebilir ve uygun hedefler belirlemek, hedefin gerçekleşmesini değerlendirmeye yönelik kriterler belirlemek.
B. Ölçme	Uygun yöntemleri kullanarak bireylerin, grupların, örgütlerin ya da durumların ilgili özellikleri belirlemek.
3. Bireysel değerlendirme	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, bireylerin görüşme, test ve gözlem yoluyla değerlendirilmesi.
4. Grup değerlendirme	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, grupların görüşme, test ve gözlem yoluyla değerlendirilmesi.
5. Örgütsel değerlendirme	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, örgütleri çalışmak için uygun olan görüşme, anket ya da diğer yöntem ve tekniklerle yapılan değerlendirme.
6. Durumsal değerlendirme	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, durumları çalışmak için uygun olan görüşme, anket ya da diğer yöntem ve tekniklerle yapılan değerlendirme.
C. Geliştirme	Psikoloji teorileri ve yöntemlerine dayanarak, müdahalelerin, hizmetlerin ya da ürünlerin danışanların ya da psikologların kullanımı için geliştirilmesi.
7. Hizmet ya da ürün tanımı ve gereklilikler analizi	Kullanılacağı ortamı dikkate alarak, hizmet ya da ürünün kullanım amacını tanımlamak, ilgili paydaşları belirlemek, gereklilikleri ve kısıtları analiz etmek ve hizmet ya da ürünle ilgili şartnameleri düzenlemek.
8. Hizmet ya da ürün tasarımı	Kullanılacağı ortamı dikkate alarak, gereklilikler ve kısıtlar doğrultusunda hizmet ya da ürünleri tasarlamak ya da uyarlamak.
9. Hizmet ya da ürün testi	Kullanılacağı ortamı dikkate alarak, hizmet ya da ürünün test edilmesi ve olurluk, güvenilirlik, geçerlilik ve diğer özelliklerinin değerlendirilmesi.
10. Hizmet ya da ürünün değerlendirilmesi	Yararlılık, danışan memnuniyeti, kullanım kolaylığı, ücret ve kullanım alanıyla bağlantılı diğer koşullar açısından hizmet ya da ürünün değerlendirilmesi.
D. Müdahale	Değerlendirme ve gelişim etkinliklerinin bulgularını kullanarak, belirlenen hedeflere ulaşmaya uygun müdahaleleri belirleme, hazırlanma ve uygulama.
11. Müdahalenin planlanması	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, konulan hedeflere ulaşmaya uygun bir müdahale planının geliştirilmesi.
12. Doğrudan kişi-yönelimli müdahale	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, müdahale planıyla bağlantılı olarak bir ya da birden fazla bireyi doğrudan etkileyen müdahale yöntemlerinin uygulanması.
13. Doğrudan durum-yönelimli	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, müdahale planıyla bağlantılı olarak seçilen durumları doğrudan etkileyen müdahale

müdahale	yöntemlerinin uygulanması.
14. Dolaylı müdahale	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, bireylerin, grupların ya da örgütlerin kendi çıkarlarını gözetecek kararları öğrenmeleri ve uygulamalarını sağlayan müdahale yöntemlerinin uygulanması.
15. Hizmet ya da ürün uygulama	Hizmet ya da ürünleri tanıtmaya ve bu ürünlerin danışan ya da psikologlar tarafından uygun kullanımını teşvik etme.
E. Değerlendirme	Müdahalelerin yeterliliğinin, müdahale planına bağlılık ve belirlenen hedeflere ulaşma ile bağlantılı olarak sağlanması.
16. Değerlendirmenin planlanması	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, müdahalenin değerlendirilmesine yönelik, müdahale planından ve konulan hedeflerden türetilen kriterleri de içeren bir plan oluşturulması.
17. Değerlendirme Ölçümü	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, değerlendirme planının sonuç vermesine uygun ölçüm tekniklerinin seçilmesi ve uygulanması.
18. Değerlendirme analizi	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, değerlendirme planına uygun analizlerin yapılması ve müdahalenin etkinliğine yönelik sonuçların belirtilmesi.
F. İletişim	Danışanın ihtiyaçlarını ve beklentilerini karşılamaya yönelik yeterli bilginin danışanlara verilmesi.
19. Geribildirimde bulunma	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, uygun sözel ya da görsel/işitsel araçları kullanarak danışanlara geribildirimde bulunmak.
20. Rapor yazma	İstenilen hizmetle uyumlu koşullar içerisinde, danışanı ölçme-değerlendirme sonuçları, hizmet ya da ürün gelişimi, müdahaleler ve/veya değerlendirmelerle ilgili bilgilendiren raporun yazılması.

Bir psikolog, belirli bir profesyonel alanda uygulanabildiği sürece, bu yetkinliklerin her birini kazanmalıdır. *EuroPsy* almak için, psikoloğun tüm bu altı temel alanda uygun bir biçimde ve bağımsız olarak görevini gerçekleştirebiliyor olması beklenmektedir.

Etkinleştiren Yetkinlikler

Genel mesleki uygulamayla bağlantılı olan sekiz etkileştiren yetkinlik bulunmaktadır ve uygulamada çalışan psikolog birincil yetkinliklerin yanı sıra bunları da karşılamalıdır.

EuroPsy alma yeterliğini edinmek için, bir psikolog belirli bir profesyonel alanda uygulama yapmak için gerekli olan bu etkinleştiren yetkinliklerden her birini kazanmalıdır.

Tablo 5. Psikologların etkinleştiren yetkinlikleri

Etkinleştiren Yetkinlikler	Tanımlama
1. Profesyonel strateji	Profesyonel durumun değerlendirmesine ve kişinin birincil yetkinliklerine bağlı olarak, problem(ler)le başetmek için uygun stratejinin seçilmesi.
2. Profesyonel gelişimin sürdürülmesi	Alandaki, psikoloji mesleğinin standart ve gerekliliklerindeki ve ulusal ve Avrupa <i>EuroPsy</i> EFPA Yönetmeliklerindeki değişiklikler doğrultusunda, kişinin birincil ve etkinleştiren yetkinliklerini, bilgi ve becerilerini güncellemesi ve geliştirmesi.
3. Profesyonel ilişkiler	Diğer mesleklerle ve ilgili organizasyonlarla ilişkiler kurmak ve bu ilişkileri sürdürmek.
4. Araştırma ve gelişim	Şimdiki ya da gelecekteki danışanların ihtiyaçlarını karşılama potansiyeli taşıyan yeni müdahaleler, hizmetler ve ürünler geliştirmek ve yeni çalışma şekilleri ya da işletmeler oluşturmak.
5. Pazarlama ve satış	Güncel ve yeni ürün ve hizmetleri mevcut ya da potansiyel danışanların ilgisine getirmek, danışanlarla irtibata geçmek, işletme önerilerinde

	bulunmak, hizmet satışı, satış sonrası hizmetler sunmak.
6. Hesap yönetimi	(Potansiyel) danışanlarla ilişki kurmak ve ilişkileri sürdürmek, danışanların ihtiyaçlarını ve memnuniyetini izlemek, mesleki uygulamayı ya da işletmeyi genişletmeye yönelik fırsatları belirlemek.
7. Çalışma yönetimi	İster küçük işletme olsun, ister büyük bir özel ya da kamu kuruluşunun bir bölümü olsun, hizmet sağlanan yerin çalışmasını tasarlamak ve yönetmek (finansal, personel ve uygulama yönlerini içerecek şekilde); çalışanların başına bir lider atamak.
8. Kalite Teminatı	Çalışma için kalite teminatı sağlayan bir sistemin kurulması ve sürdürülmesi.
9. Kendini değerlendirme	Kişinin kendi çalışmasını ve yetkinliğini eleştirel bir şekilde değerlendirmesi mesleki yetkinlik için önemlidir.

Yetkinliklerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi konusunda, kişinin çalışma alanıyla bağlantılı olarak, sunulan hizmetin asıl içeriğinin farklı olduğu dikkate alınmalıdır. Bu, psikologların toplum içerisinde farklı roller üstleniyor olmasının ve farklı danışanlarla, problemlerle, yöntemlerle vb. uğraşıyor olmasının doğrudan bir sonucudur. Yukarıda belirtildiği gibi, *EuroPsy* tarafından tanımlanan dört geniş çalışma alanı bulunmaktadır:

- Klinik ve sağlık
- Eğitim
- İş ve örgüt
- Diğer

Dördüncü kategori (Diğer), bu genel kategorilere girmeyen, daha spesifik diğer uygulama alanlarını kapsamaktadır.

***EuroPsy* Profili Oluşturma Yöntemleri**

Ölçme-Değerlendirme Kategorileri

Süpervizörler, belirli bir mesleki ve/veya ulusal bağlama özgü kurallar ve gelenekler doğrultusunda, psikologların başarılarının biçimlendirici ve özetleyici bir değerlendirmesini yaparlar. Bu değerlendirme, yukarıda sözü edilen birincil yetkinliklerin değerlendirilmesi için veya birincil yetkinliklerin değerlendirilmesini tamamlayıcı olarak kullanılır.

Değerlendirmenin aşağıdaki yetkinlik seviyeleri arasında bir ayrıştırma yapması önerilmektedir:

1	2	3	4
Temel bilgi ve beceri var, fakat yetkinlik yeterli derecede gelişmemiş	Görevlerin yapılmasında yetkin, fakat yönlendirmeye ve süpervizyona ihtiyaç duyuluyor	Yönlendirme ya da süpervizyon desteği olmadan temel görevleri yerine getirmede yetkin	Yönlendirme ya da süpervizyon desteği olmadan karmaşık görevleri yerine getirmede yetkin

Değerlendirici tarafından yapılması gereken en önemli ayrım 2. ve 3. seviyeler arasındaki ayrımdır. Süpervizyon döneminin sonunda kişiye bir ya da birden fazla alanda, bir ya da birden fazla danışan türüyle bağımsız olarak çalışma hakkı verilmesi için, seviye 3 ya da 4'e tekabül eden bir yetkinliğin bulunması gerekmektedir. Değerlendirme yönergeleri Avrupa Ödüllendirme Komitesi tarafından yayınlanacaktır.

EuroPsy unvanı, pratisyenin bilgi, beceri ve yetkinliklerini danışanlarına verdiği profesyonel hizmet olarak tek bir süreçte birleştirebilmesinin ve bunu etik ilkeler doğrultusunda gerçekleştirmesinin son bir genel değerlendirmesine dayanmaktadır.

Son değerlendirmede, Süpervizör elinde mevcut bilgiyi özetlemeli ve mevcut kanıtlar doğrultusunda adayın, her birinin altında 20 yetkinliğin gruplanmış olduğu altı temel rolü

etkin ve bağımsız olarak uygulayıp uygulayamayacağına dair değerlendirmesini bildirmelidir. Süpervizörün değerlendirmesi “yetkin” ya da “henüz yetkin değil” yargısını ifade etmelidir. Ayrıca, Süpervizör etkinleştiren yetkinliklere dair de “yetkin” ya da “henüz yetkin değil” şeklinde bir değerlendirme sunmalıdır. Aday yetkinliğine dair Süpervizörünü tatmin etmek için, altı temel yetkinlik alanında ve etkinleştiren yetkinlik alanlarında kanıtlar sunmalıdır. Değerlendirme sonuçları aşağıdaki örnekte gösterildiği gibi, bir çizelge şeklinde özetlenmelidir.

<i>Profesyonel Alanlar</i>	<i>Klinik & Sağlık</i>	<i>Eğitim</i>	<i>İş & Örgüt</i>	<i>Diğer (Belirtiniz)</i>
<i>Yetkinlikler</i>				
A. Hedef belirleme	+			
B. Ölçme	+	+	+	
C. Gelişim	+			
D. Müdahale	+			
E. Değerlendirme	+		+	
F. İletişim	+		+	
Etkinleştiren Yetkinlikler	+		+	

Bu örnekteki psikoloğun yetkinlikleri ağırlıklı olarak sağlık ve klinik psikoloji alanındadır ve söz konusu yetkinlikleri süpervisör tarafından onaylanmıştır. Bu ilgili psikoloğun klinik psikoloji alanında çalışmaya yetkin olduğu anlamına gelmektedir. Ayrıca bu psikoloğun eğitim ve iş ve örgüt alanında ölçme konusunda ve iş ve örgüt alanında ilave bazı yetkinlikleri de vardır. Bu yetkinlikler üzerinde çalışılarak daha genel bir yetkinlik geliştirme olanağı bulunmaktadır.

Ek IV. *EuroPsy* Sertifikası ve Başvuru Formu

EuroPsy Sertifikası ve Başvuru Formu *EuroPsy* unvanı veren ülkeler arasında karşılaştırılabilirliği ve ortak bir tarz ve bilgi paylaşımını sağlamak amacıyla EFPA tarafından şablon halinde verilmektedir.

Bu *Sertifika* şu bilgileri içermektedir:

<i>EuroPsy</i> Avrupa Psikoloji Sertifikası	
İş bu belge	
(ev/iş adresi)'in	
Gereken bilimsel birikim ve mesleki yetkinlikleri göstermiş ve Avrupa Psikoloji Dernekleri Federasyonu'nun (EFPA) Etik Üst-Kod'larında belirtilen mesleki ilkelere bağlı kalacağını kabul etmiş ve çalışmasını yürüttüğü ülkenin ulusal etik kurallarına uygun davranacağı teminatını vermiş olarak	
<i>Kayıtlı EuroPsy Psikoloğu</i>	
unvanına sahip olma gerekliliklerini karşıladığını	
ve <i>EuroPsy</i> Kayıt Defteri'nde belirtilen mesleki alan(lar)da, EFPA Üye Derneği <i>EuroPsy</i> EFPA Yönetmeliğini kabul etmiş olan herhangi bir Avrupa ülkesinde, çalışılan ülkenin ulusal yönetmeliklerinden kaynaklı sınırlamalar olmadığı sürece, psikolog olarak bağımsız çalışmak için yeterli bulunduğunu göstermektedir.	
Biz, aşağıda imzası bulunanlar, sunulan belgelerin <i>EuroPsy</i> sertifikasıyla ödüllendirilmek için EFPA- <i>EuroPsy</i> Yönetmeliğine uygun olduğuna kanaat getirmiş bulunmaktayız. EFPA tarafından (tarih) tarihinde onaylanmıştır.	
Bu <i>EuroPsy</i> Sertifikası..... tarihine kadar geçerlidir.	
Belirlenen alan:	
.....
Ulusal Ödüllendirme Komitesi Başkanı	Ulusal Ödüllendirme Komitesi Üyesi

Sertifikayla ilgili **Kayıt Defterine girilmesi gereken detaylar** şunlardır:

1. İsim
2. Ev/iş adresi
3. Psikoloji eğitimi aldığı üniversite:
Eğitim dönemi Alınan derece Üniversitenin adı Ülke
4. Uygulamanın yapıldığı ülke
5. Uygulama alanı (klinik/sağlık, eğitim, iş ve örgüt, diğer- belirtiniz)

6. Ulusal Ödüllendirme Komitesi sertifikasyon tarihi ve yeri
7. Ulusal kayıt numarası

Başvuru formunda aşağıdaki bilgiler istenmelidir:

1. *İsim*
2. *İş/ev adresi*
3. *Elektronik posta adresi*

4. *Psikoloji eğitimini aldığı üniversite*

(akademik unvanlar, üniversiteye giriş ve mezuniyet tarihleri, unvanın verildiği mesleki alan ve ülke belirtilmeli)

Eğitim dönemi	Alınan derece	Mesleki Alan	Üniversitenin adı	Ülke

5. *Süpervizyon altında çalışma*

Resmi olarak tanınan bir yıllık tam-zamanlı çalışmaya denk gelen süpervizyon (Lütfen süpervizyonlu çalışmanın detaylarını veriniz, çalışmanın yürütüldüğü tarihleri ve mesleki alan(lar)ı belirtiniz; lütfen çalışmanın en az bir yıla denk geldiğine dair kanıt sununuz. Sadece resmi olarak süpervizyon altında çalışma olarak tanınan alanları yazınız)

Zaman aralığı	Süpervizörün adı	Mesleki alan

6. *Bağımsız çalışan bir psikolog olarak mesleki deneyim*

Psikolog olarak bağımsız çalışma geçmişi. En az yıla denk (Sadece tarihinden önce Ulusal Ödüllendirme Komitesi'nce tanınan bir ulusal lisans verme organı tarafından psikolog olarak bağımsız çalışma izni tanınan adaylar içindir)

Zaman aralığı	İşveren	Mesleki alan

7. *Çalışma alan(lar)ı*

Başvuru sahibinin bağımsız psikolog olarak çalışmak üzere yetkinlik talep ettiği alan:
Klinik/Sağlık İş ve Örgüt
Eğitim Diğer (belirtiniz)

8. Kayıt detaylarının yayınlanmasının kabulü

Başvuru sahibi isminin ve çalışma ya da ev adresinin Kayıt Defteri'nde ve sertifika üzerine belirtilmesini kabul eder.

Aşağıdaki bilgiler **EuroPsy sertifikasının yenilenmesi için düzenlenen başvuru formunda istenmelidir.**

1. *İsim*

2. *Adres*

3. *Elektronik posta adresi*

4. *Çalışma deneyimi (son 5 yıl içinde asgari 400 saat)*

(Zaman aralıklarını, çalışılan/istihdam edilen yerleri, görev tanımını/rolleri, örnek sonuç ya da başarıları içeren yapılandırılmış CV şeklinde sunulacak)

5. *Kişisel mesleki gelişim (40 saati açık bir şekilde gösterilmiş olan asgari 80 saat; toplam 80 saat = %100).*

(Aktiviteler aşağıdakileri içerebilir)

a) İleri mesleki gelişimi hedefleyen resmen tanınmış kurslara ve/veya çalışma gruplarına sertifikalı katılım (%60)

b) Çalışma sırasındaki uygulamalar aracılığıyla özellikli yeni becerilerin edinilmesi (%20)

c) Akran süpervizyon toplantılarına sertifikalı katılım (%20)

d) Resmi olarak tanınmak şartıyla süpervizör olarak sertifikalı katılım (%20)

e) Mesleki ya da bilimsel konferanslara sertifikalı katılım (%20)

f) Araştırma ve/veya mesleki yayınlarda (ortak) yazarlık ve/veya editörlük yapmak (%30)

g) Meslekle ilgili dinleyicilere sunum yapmak (%20)

h) Psikoloji üzerine dergi ya da kitaplarda editoryal işler yapmak (%20)

i) Yeniden onaylama açısından yukarıdaki son üç kategorinin toplamı %60'ı geçemez.

Ek V. Süpervizyon altında çalışma

Süpervizyon altında çalışma

EuroPsy sertifikası için süpervizyon altında bir yıl tam zamanlı ya da yarı-zamanlı dengi uygulama yapmak gerekmektedir. Bir yıllık (ya da eşdeğeri) süpervizyonlu çalışma, stajyer psikoloğa üniversite eğitimi ve diğer mesleki deneyimler sırasında kazandığı bilgi, beceri ve anlayışı uygulamaya dökme imkanı verir. Aynı zamanda, mesleki donanımını yeni edinmiş psikoloğa, yetkin ve sorumlu bir uygulamacıda bulunması gereken öz-farkındalık, kendini değerlendirme kapasitesi, kişisel bütünlük, etik yetkinlik ve sağlamlık gibi vasıfları geliştirme olanağı tanır. Bu yıl boyunca, yeni psikolog etik mesele ve ikilemlerle karşılaşacak ve bu hususta etik uygulamalar geliştirmesi için tartışmalar ve süpervizyon aracılığıyla desteklenecektir. Son olarak, süpervizyon altındaki çalışma, uzmanlık alanının, etkin psikologların kalite ve yetkinliklerini güvence altına almasını sağlar; çünkü bu süreçte stajyer psikoloğun bağımsız çalışmanın gerektirdiği birçok yetkinliğe sahip olduğunu kanıtlaması ve süpervizörün de bu kanıtları onaylaması gerekir. Bir yıl süren süpervizyon altındaki çalışma yaklaşık 1500 saattir.

Süpervizyon Altındaki Pratisyen Psikolog (Stajyer Psikolog)

Stajyer psikolog, *EuroPsy*'in gerektirdiği süpervizyon altında çalışma aşamasını tamamlama sürecinde olan psikologdur. Yetkin bir psikoloğun süpervizyonunda olmak kaydıyla gerçek danışanlarla, gerçek ortamlarda, yüz yüze etkileşim içerisinde çalışma yapmaktadırlar.

Stajyer psikologlar bir üniversite bölümü tarafından bütünleştirilmiş bir program kapsamında mesleki eğitimlerini tamamlıyor ya da lisanslı/kayıtlı psikologların süpervizyon desteğiyle bir iş ortamında çalışıyor olabilirler. Her iki durumda da, yetkin bir kişinin stajyer psikoloğun süpervizörü olarak görev yapması elzemdir.

Süpervizyon denetiminde yapılan çalışma genellikle altı senelik psikoloji eğitim ve öğretim sürecinin sonlarına doğru yer alır. Bu, beş yıllık eğitimi takiben bir yıllık tam-zamanlı bir uygulama olabilir; üniversite eğitiminin sonunda üniversite tarafından düzenlenen bir zaman dilimindeki, örneğin altı ay, tam zamanlı çalışmayı ve üniversite eğitiminden sonra bunu tamamlayan altı aylık tam zamanlı bir çalışmayı daha kapsayabilir; ya da çoğunlukla üniversite eğitiminin ikinci aşamasında olan süpervizyon denetiminde tam-zamanlı çalışma süreçlerinin toplam altı yıllık üniversite eğitim ve öğretimi içerisinde bir yıla tamamlanması şeklinde olabilir.

Süpervizör

Süpervizör, bir çalışma alanında bağımsız uygulamacı olarak son üç yıllık süre içinde en az iki yıl tam-zamanlı ya da dengi deneyime sahip, stajyer psikoloğun o çalışma alanında mesleki yetkinliğini kazanmasından ve bu yetkinliğin değerlendirilmesinden sorumlu olan psikoloğa denir. Süpervizör, stajyer psikoloğun öğrenme ve değerlendirilme sürecine günlük olarak destek olmaktan ve stajyer psikoloğun mevcut yetkinliklerini ve durumun gerektirdiklerini de göz önünde bulundurarak, olabildiğince bağımsız davranmasını teşvik etmekten sorumludur. Süpervizörün Ulusal Ödüllendirme Komitesi veya ulusal dernek tarafından, ya (üniversite-temelli staj eğitimi durumunda) müfredatın akreditasyonu mekanizması aracılığıyla ya da (üniversite sonrası çalıştığı yerlerdeki süpervizyon durumunda) bireysel bir temelde tanınıyor/onaylanıyor olması gerekmektedir. Mesleki lisanslanmanın/kayıtlanmanın mevcut olduğu ülkelerde, süpervizörün lisanslı/kayıtlı psikolog olması şartı aranır. Süpervizörün süpervizyon konusunda eğitim almış olması gerekir.

Süpervizyon altında çalışma kategorileri

Süpervizörün yetkinliği süpervizyon denetiminde yürütülen çalışmanın kalitesinin temel bir göstergesidir. Önümüzdeki süreçte, süpervizyon altındaki çalışmaların gelişimi EFPA tarafından gözetilip desteklenecektir. Süpervizörün deneyimine ve eğitimine göre değişen, farklı kalite düzeylerinde “süpervizyon altında çalışma” durumları söz konusu olabilir:

- 1. *Düzey*: Süpervizör *EuroPsy* kriterlerini karşılamaktadır. Buna ek olarak, süpervizörün en az 5 yıllık tam-zamanlı bağımsız çalışma deneyimi (ya da dengi) bulunmaktadır. Beş yıllık süreç, resmi bir uzmanlaşma programının bir parçası olarak tamamlanmıştır. Bu program, ilgili hükümet organı ya da ulusal dernek tarafından tanınmaktadır. Beş yılın dördü tek bir spesifik alanda (örn. sağlık ve klinik, eğitim, iş ve örgüt) geçirilmiştir. Bu dört yılın en az iki yılı aynı alandaki 1. *Düzey* bir süpervizör tarafından gözetilmiştir. Süpervizör en az iki yıl (yarı-zamanlı) resmi bir süpervizyon eğitimi almıştır (beş yıllık süreç içinde de olabilir). Süpervizyon eğitimi, süpervizyon denetiminde süpervizyon pratiğinin nasıl yapılacağını (örn. video/ses kaydı sunumlarıyla), süpervizyon vakası sunumlarını, teorik ve araştırma temelli süpervizyon okumalarını içermektedir.

- 2. *Düzey*: Resmi süpervizyon eğitimi olmaması haricinde 1. düzeyle benzerlik taşır.

- 3. *Düzey*: Süpervizör *EuroPsy* kriterlerini karşılamaktadır. Bu kriterleri karşıladıktan sonra, Süpervizör en az iki yıl tam-zamanlı bağımsız çalışma deneyimi (ya da dengini) kazanmıştır. İki yıllık süreç, resmi bir uzmanlaşma programının bir parçası olarak, tek bir spesifik alanda (örn. sağlık ve klinik, eğitim, iş ve örgüt) tamamlanmıştır. Bu program, ilgili hükümet organı ya da ulusal birlik tarafından tanınmaktadır. Bu iki yıl 1. ya da 2. *Düzey* bir süpervizör tarafından gözetilmiştir. Bununla birlikte, Süpervizör en az bir yıl (yarı-zamanlı) resmi bir süpervizyon eğitimi almıştır (beş yıllık süreç içinde de olabilir). Süpervizyon eğitimi, süpervizyon denetiminde süpervizyon pratiğinin nasıl yapılacağını (örn. video/ses kaydı sunumlarıyla), süpervizyon vakası sunumlarını, teorik ve araştırma temelli süpervizyon okumalarını içermektedir.

- 4. *Düzey*: Resmi süpervizyon eğitimi olmaması haricinde 3. *Düzey*'le benzerlik taşır.

- 5. *Düzey*: Süpervizör *EuroPsy* kriterlerini karşılamaktadır. Bu kriterleri karşıladıktan sonra, Süpervizör en az iki yıl tam-zamanlı bağımsız çalışma deneyimi (ya da dengini) kazanmıştır. İki yıllık süreç, resmi bir uzmanlaşma programının bir parçası olarak, tek bir spesifik alanda (örn. sağlık ve klinik, eğitim, iş ve örgüt) tamamlanmıştır.

- *GP Düzeyi*: Süpervizör kazanılmış hak (grand-parenting-*GP*) yoluyla *EuroPsy* sertifikasına sahiptir (bkz. Madde 38). *GP* Kategorisi süpervizyon denetiminde çalışma geleneğinin olmadığı ülkelerde ve süpervizyon denetiminde çalışma geleneğinin olduğu fakat süpervizörün *EuroPsy* standartlarını karşılamadığı ülkelerde uygulanabilir.

- *D Düzeyi*: Süpervizör *EuroPsy* kriterlerini karşılamamaktadır. Süpervizör, kazanılmış hak yoluyla *EuroPsy* sertifikası alamamaktadır (bkz. Madde 38). Süpervizör, süpervizyonun gerçekleşeceği çalışma alanında psikolog rolü ile en az iki yıllık tam-zamanlı çalışma deneyimi (ya da dengi) olan bağımsız bir uygulamacıdır. Şu anda, süpervizyon

denetiminde çalışmanın tanınabilmesi için en azından D Düzeyi'nde bir Süpervizör gerekmektedir.

Gelişimsel, istatistiksel ve karşılaştırma nedenleri açısından Kayıt Defteri'nde süpervizörün hangi kategoriye dahil olduğu belirtilir. Birden fazla süpervizörün olduğu durumlarda (örn. problem-odaklı öğrenme), yapılan çalışmaların en çok süpervize eden kişinin kategorisi kaydedilir.

EFPA bir çalışma grubu oluşturacaktır: *EuroPsy*- Süpervizyon Altında Uygulama-Çalışma Grubu (ESP). Bu grup, Avrupa'da süpervizyon denetiminde çalışmanın gelişmesi için bir plan belirleyecek (farklı süpervizör düzeyleri olan farklı ülkeler için özel hedefleri olan) ve deneyim, kaynaklar ve işe yarar uygulamaların paylaşılmasını ve atölye çalışmalarının yaratılmasını sağlayacaktır. Uzun süreli hedef, bütün Avrupa ülkelerinde 1. Düzey'e ulaşılmasıdır.

Süpervizörlerin seçimi ve eğitimi

Süpervizörler, böyle bir görevi yürütebilecek zamanı, sorumluluk ve yetkinliği olan deneyimli psikologlardan oluşur. Süpervizyon pratiğinin iyi gelişmiş olduğu ülkelerde, süpervizörler yetkinliklerine göre seçilir, akredite edilir ve eğitimle desteklenir. Süpervizör olarak çalışacak her psikoloğun süpervizyon konusunda eğitim alması gerekmektedir. Süpervizör psikologların, uygulama sürecini öğrenmekte olanları desteklemek için gerekli yetkinlik ve hassasiyetlerini geliştirmek için, alabilecekleri birçok eğitim bulunmaktadır.

Eğitim aktiviteleri üniversiteler, ulusal psikoloji dernekleri ve, gelecekte EFPA işbirliğiyle düzenlenecek olan iyi/faydalı uygulamaların paylaşımını sağlayacak atölye çalışmaları, aracılığıyla sağlanır. Birçok farklı paradigma ve felsefi arka plandan beslenen farklı süpervizyon modelleri bulunmaktadır. Süpervizörlerin aşağıdakileri içeren becerileri geliştirmesi gerekir:

- olumlu ve aktif dinleme
- açıklık ve olumlu kabul
- yansıtıcı uygulama (reflective practice)
- geri bildirim verme
- zor meseleler ve duygularla baş etme
- sınır meseleleri ve güç ilişkilerini ilgilendiren meseleler
- etik ikilemlerin paylaşımı
- yol gösterme
- yetkinliğin değerlendirilmesi
- performansın değerlendirilmesi

Şu an farklı Avrupa ülkelerinde süpervizörlerin akreditasyonu ile ilgili farklı gelişmişlik düzeylerini yansıtan çok çeşitli uygulamalar bulunduğu bilinmektedir. Süpervizörlerin ve çalışma ortamlarının mesleki eğitim ve süpervizyon altında çalışma için uygunluğunu sağlayan ve onaylayan kapsamlı sistemlerin bulunduğu ülkelere benzer sistemlerin henüz gelişmediği ülkelere uzanan bir çeşitlilik mevcuttur. Toplumun ve mesleğin çıkarları açısından en iyisini sunmak adına uygun eğitimi ve desteği almış Süpervizörler tarafından verilen yüksek kaliteli süpervizyon pratiğinin geliştirilmesi ve bu mesleki formasyon alanı için uygun gerekliliklerin oluşturulması gerekmektedir.

Tüm süpervizörlerin süpervizyon konusunda eğitimden geçmesi ve bu görev sürecinde sürekli desteklenmesi en iyi uygulama olarak kabul edilir. Şimdilerde, bazı ülkelere ulusal

psikoloji dernekleri kapsamlı süpervizyon eğitimi sağlamaktadır. Amaç, bu uygulamanın Avrupa çapında yaygınlaşması ve bu yönde yüksek beklentilerin oluşmasıdır.

Süpervizyon altında çalışma alanı

Süpervizyon denetiminde çalışma alanlarını a) klinik/sağlık, b) eğitim, c) iş ve örgüt ve d) diğer tanınmış alanlardaki gerçek mesleki ortamlar oluşturmaktadır. Bu koşullar üniversite içinde ya da dışında sağlanabilir. Mesleki çalışma ortamının, stajyer psikoloğa yetkinliklerini geliştirmesi ve kazanımlarının değerlendirilmesi açısından imkan tanınması beklenir (bkz. Ek III).

Psikologların süpervizyon altında çalışma deneyimi kazanabileceği birçok farklı bağlam bulunmaktadır:

- Psikolog üniversitede öğrencidir ve süpervizyon denetiminde çalışma üniversite eğitim ve öğretiminin bir parçasıdır
- Psikolog bir çalışandır ve süpervizyon denetiminde çalışma “deneme süresi” eğitiminin bir parçasıdır (ve süpervizyon resmi olarak iş çerçevesinde sağlanır)
- Psikolog bir çalışandır ve süpervizyon denetiminde çalışma gayriresmi şekilde düzenlenmiştir (ve süpervizyon iş ortamı dışından bir psikolog tarafından sağlanıyor olabilir)
- Psikolog bir serbest çalışandır ve kendi süpervizyonunu temin eder.

Süpervizyon, stajyer psikolog ile süpervizör arasında düzenli toplantılar gerektirir. Bu buluşmalar en az iki haftada bir olmalı ve bir toplantı için ortalama iki saat ayrılmalıdır.

Devam eden çalışma ve biçimlendirici değerlendirme

Süpervizyon denetimindeki çalışma sürecinde, stajyer psikolog ve süpervizör şu konularda anlaşmış olmalıdır:

- 1- Hangi mesleki alanda çalışılacağı ve hangi danışan grubunun/gruplarının kapsanacağı
- 2- Hangi rolün/rollerin (profil seçeneklerinden biri seçilecek) çalışma için daha uygun olacağı
- 3- Çalışmanın hangi yetkinliklere kanıt oluşturacağı

İş tamamlandığında, süpervizör stajyer psikoloğu çalışmasıyla ilgili 20 farklı yetkinlik üzerinden değerlendirmelidir. Bu değerlendirme, stajyer psikolog ile tartışılmalı ve geliştirilmesi gereken alanlar belirlenmelidir.

Stajyer psikoloğun becerilerini en az bir yıl olması beklenen bir süreç içinde geliştirmekte olduğu düşünüldüğünde, bu değerlendirmelerin biçimlendirici olduğu söylenebilir. Stajyer psikoloğun yaptığı işleri ve yetkinlik gelişimini kaydettiği, mesleki gelişim ihtiyaçlarını belirlediği ve kendi öğrenme süreçlerini gözden geçirdiği bir portfolyo oluşturması önerilir. Bu tür bir çalışma düzeni, sağlam bir mesleki pratiğin temelini oluşturabilir ve Sürekli Mesleki Gelişim’e katkı sağlayabilir.

Süpervizyonun uygulanması

Süpervizyon, yeni psikoloğun meslekte sosyalleşmesi, meslek geleneğini sürdürmesi ve meslek normlarını yayması için kullanılabilir. Süpervizör yansıtıcı uygulamanın, mesleki farkındalık ve hassasiyetin, etik mesele ve ikilemler konusundaki anlayışın gelişmesini destekler. Süpervizör, öğrenme sürecine model olarak, geri bildirimde bulunarak, gözlem yaparak ve tartışmalar sağlayarak merkezi bir katkıda bulunur. Süpervizör ayrıca yetkin

çalışma pratiğini destekleyip yetkin olmayanların ayıklanmasını sağlayarak, bir anlamda mesleki “sınır bekçiliği” görevi üstlenir.

Süpervizyon konusunda çeşitli yaklaşımlar mevcuttur. Yaklaşım ne olursa olsun, süpervizörün bu görevi üstlenecek zamanı, sorumluluğu ve yetkinliği olması ortak gerekliliktir. Genellikle süpervizyon, haftada bir ile iki saat arasında değişen kesintisiz zamanlardan oluşur. Bu sürede süpervizör ve stajyer psikolog birlikte çalışarak, stajyer psikoloğun çalışmalarını tartışır, yapılanları bilişsel ve duygusal düzeyde işler ve böylece stajyer psikoloğun yetkinlik ve mesleki özgüveninin gelişmesi desteklenir. Bu süreç, eğitim sürecinin bir parçası olarak sonrasında ayrıntılı olarak tartışılmak ve eleştirel şekilde değerlendirilmek üzere, stajyer psikolog tarafından yine süpervizörün gözetiminde yerine getirilen görevleri de içerebilir. Bunun yanında, stajyer psikoloğun süpervizörün yürüttüğü görevleri gözlemlemesini ve eğitim ve gelişim sürecinin bir parçası olarak bunlar üzerindeki düşüncelerinin değerlendirilmesini de kapsayabilir. Sesli ve görüntülü kayıt, stajyer psikoloğun performansı üzerine açık bir tartışma ortamı ve geri bildirim imkanı sağladığı için faydalıdır. Gerek klinik psikoloji gerekse ilgili diğer alanlarda süpervizyon süreci hakkında geniş bir literatür bulunmaktadır.

Süpervizyonla ilgili Kılavuz’un ileri bir tarihte geliştirilmesi muhtemeldir. Bunlar bazı Avrupa ülkelerinde geliştirilmiştir ve *EuroPsy* yararlı uygulamaların paylaşılmasını desteklemelidir.

Yetkinliklerin değerlendirilmesi

Süpervizörlerin, süreç boyunca ve sürecin sonunda, stajyer psikologların yetkinliklerini Ek III’te verilen standart derecelendirme kategorilerini kullanarak değerlendirmesi önerilir. Performans ve yetkinliklerin değerlendirilmesine dair kılavuz ve yönergeler sağlanacaktır. Karşılaştırılabilirlik açısından, daha ileri değerlendirme yöntemleri kullanan üniversite ya da ülkelerin bu yöntemlerden çıkan sonuçları Ek III’teki ölçeğe aktaracak sistemler geliştirmesi tavsiye edilir.

Süpervizyonun sonuçları

Stajyer psikoloğun işlevsellik ve yetkinlik kazanımlarına dair Ek III’te belirtildiği gibi kanıtlar sunması beklenir. Stajyer psikolog Ek III’te listelenen yetkinliklerle ilgili beceri seviyesinin sistematik bir öz-değerlendirmesini yapmalı ve bunun üzerinden gelecek mesleki gelişimini planlamalıdır.

Ek VI. Sürekli Mesleki Gelişim (SMG) planı

EuroPsy sertifikası sahiplerinin mesleki yetkinlik seviyelerini sürdürmeleri ve daha da geliştirmeleri beklenir. Bu, çalışma deneyimi ve kişisel mesleki gelişimle ya da süpervizyon süreci aracılığıyla ve eğer mevcutsa yerel SMG gerekliliklerini karşılamakla mümkündür. *EuroPsy* sertifikasının yenilenmesinde başvuru sahibi, geçen zaman dilimindeki Sürekli Mesleki Gelişim'ine dair kanıtlar göstermelidir.

Yerel SMG gerekliliklerinin bulunmadığı yerlerde, aşağıdakiler Ulusal Değerlendirme Komiteleri için yol gösterici olarak verilmiştir.

Çalışma deneyimi

Başvuru sahibi, yenileme başvurusundan önceki son 7 yıl (yeniden onay süreci) boyunca en az 4 yıla yayılan, yılda ortalama 400 saatten az olmayan miktardaki mesleki çalışma deneyimine dair kanıt sağlamalıdır. Kanıt teşkil edecek belgeler örneğin; iş tanımını içeren çalışma sözleşmelerini, proje sözleşmelerini veya vergi daireleri için hazırlanmış vergi bildirimlerini (serbest çalışan psikologlar için) içerebilir.

Kişisel mesleki gelişim

Uygulama alanına dair en son bilimsel gelişmeleri takip etmek Kayıtlı *EuroPsy* psikoloğunun sorumluluklarından biridir. Yılda en az 80 saat önerilmektedir ve başvuru sahibinin yılda en az 40 saat sürekli mesleki gelişime dair somut kanıt göstermesi gereklidir. Farklı çeşitlilikteki etkinliklere dair kanıt sunulmalıdır.

Mesleki gelişim etkinliklerinin çok farklı türleri bulunmaktadır ve aşağıdaki liste bunların tamamını kapsayıcı nitelikte değildir. Psikologların kendi SMG'lerinin parçası olarak bir dizi farklı etkinlikte bulunmasını sağlamak için, her etkinlik türü için yeterli kabul edilebilecek yaklaşık bir azami zaman yüzdesi verilmiştir.

- İleri mesleki gelişimi hedefleyen resmen tanınmış kurslara ve/veya çalışma gruplarına sertifikalı katılım (%60)
- Çalışma sırasındaki uygulamalar aracılığıyla özellikli yeni becerilerin edinilmesi (%20)
- Akran süpervizyon toplantılarına sertifikalı katılım (%20)
- Resmi olarak tanınmak şartıyla süpervizör olarak sertifikalı katılım (%20)
- Mesleki ya da bilimsel konferanslara sertifikalı katılım (%20)
- Araştırma ve/veya mesleki yayınlarda (ortak) yazarlık ve/veya editörlük yapmak (%30)
- Meslekle ilgili dinleyicilere sunum yapmak (%20)
- Psikoloji üzerine dergi ya da kitaplarda editoryal işler yapmak (%20)
- Yeniden onaylama açısından yukarıdaki son üç kategorinin toplamı %60'ı geçemez.

Örneğin, eğer toplamda 100 saat SMG varsa, bu bilimsel bir konferansa katılım (10 saat, azami 20), editoryal çalışma (10 saat, azami 20), akran süpervizyon toplantılarına katılım (20 saat, azami 20) ve resmen tanınan kurslara sertifikalı katılımdan (60 saat, azami 60) oluşabilir. Böylece farklı SMG etkinliklerinin bir bileşimi garanti altına alınır.

Kayıt tutmak

Sertifikalı *EuroPsy* Psikologlarının kendi Sürekli Mesleki Gelişim'lerinin bir kaydını tutmaları istenir. Yeni işlevler, danışan grupları ve ortamlarda kazanılan deneyimlerin kaydedilmesinin yanı sıra, tutulan kayıtların sürekli eğitim ve gelişmeyi de içermesi beklenir. Yedi yılın ardından *EuroPsy* sertifikası yenilenirken, destekleyici kanıtlarla birlikte bu kayıt, sertifikalı *EuroPsy* psikoloğunun Kayıt Defteri'ndeki profilinin temelini oluşturacaktır.

Ek VII. EuroPsy Avrupa Psikoloji Sertifikasının Tarihçesi

Roma Sözleşmesi ve Avrupa Topluluğu'nun ilk zamanları:

Avrupa Topluluğu'nun ilk zamanlarında, 1957 tarihli Roma Sözleşmesi meslek sahiplerinin Avrupa içinde serbest dolaşımını destekliyordu: “Avrupa Topluluğu içindeki herhangi bir yerde çalışma hakkı, Roma Sözleşmesi'yle temel haklar içine alınmıştır.” Madde 48 iş gücünün serbest dolaşımına, Madde 57 ise mesleki donanımın karşılıklı olarak tanınmasına ve koordine edilmesine izin veriyordu. Yine de, bu kararın uygulanması yavaş ve güç oldu. Başlarda, üye ülkeler arasında, mesleki donanımların denklik ve uyumunun oluşturulması konusunda girişimlerde bulunuldu. Yedi meslek grubunun (doktorlar, diş hekimleri, hemşireler, ebeler, veterinerler, eczacılar ve mimarlar) eğitim ve uygulamalarının uyumlu kılınması ve standardizasyonunun oluşturulması için Sektörel Yönetmelikler kabul edildi. Öte yandan, mesleki donanımların denkleştirilmesi işleminin çok karmaşık ve zaman alan bir süreç olduğu belirginleşti; benzer şekilde, bu sürecin diğer meslek grupları için genişletilmesi imkansız görüldü.

Genel Yönetmelik 89/48/EC

Yukarıda bahsi geçen sorunlardan ötürü, 1985'te Komisyon ulaşımı Devlet tarafından yasayla ya da mesleki dernek aracılığıyla bir şekilde kısıtlanan (ya da düzenlemeye tabi olan) ve en az üç sene üniversite eğitimi ya da dengi bir eğitim gerektiren diğer meslek gruplarını da kapsamak adına yeni bir yaklaşım başlattı (Yüksek Eğitim Diplomalarının Karşılıklı Tanınması adındaki Genel Yönetmelik 89/48/EC ve daha sonraki ikinci Genel Yönetmelik 92/51). Psikologlar, 89/48 ve 92/51 yönetmeliklerine dahil edildi. Bu yönetmelikler, donanımı en az bir diploma gerektiren tüm denetlenen meslek gruplarını kapsayan genel ve yatay düzenlemeleri içeriyordu (Lundt, 1997). Her ne kadar bu Yönetmelikler meslek gruplarının serbest dolaşımını sağlamayı amaçlasa da, psikologların Avrupa içindeki dolaşımı konusunda çok kısıtlı bir ilerleme kaydedilmişti; çünkü her ülke o ülkeye başka bir ülkede edindiği donanımla giden psikologlar üzerinde kendi gerekliliklerini dayatabiliyordu. Genel Yönetmelik, denkliklerin değerlendirilmesine, değerlendirilen her kişinin tek tek ele alınmasına dayanan ve ulusal bir “modele” kıyasla daha karmaşık olan bir yaklaşım sunmuştur.

EFPPA Optimal Standartları

Avrupa Psikologlar Dernekleri Federasyonu (EFPA), önceki adıyla Avrupa Profesyonel Psikologlar Dernekleri Federasyonu (EFPPA), 1990 yılında “psikolojide mesleki eğitim için optimum standartları” belirledi (EFPPA, 1990). Bu standartlar, psikologların donanımı için oldukça genel bir çerçeve oluşturmakta ve profesyonel psikologlar için altı yıl süren bir eğitim ve öğrenim süreci öngörmekteydi. Bu çerçeve, birçok ülkenin psikoloji eğitimi için kendi çerçevesini ve gerekliliklerini düzenlemesine yardımcı olmuştur.

Psikologlarla ilgili Yasal Düzenlemeler

Son yıllarda, “psikolog” unvanına sahip olmak için gerekenleri belirleyen yasal düzenlemeler veya kanunlara sahip Avrupa ülkelerinin sayısında bir artış görülmüş, bazı ülkeler psikolog donanımı gerektirebilecek uygulamalar üzerinde gereklilikler ve kısıtlamalar uygulamıştır. Günümüzde, AB ülkelerinin büyük çoğunluğunda ve giderek artan bir oranda diğer Avrupa ülkelerinde, psikologlar için kanunlar ve yasal düzenlemeler bulunmaktadır.

Diğer AB ülkeleri de bir çeşit ulusal düzenleme yoluna gitmekte ve sıklıkla ülke genelindeki mesleki düzenlemelerin bir parçası olarak ulusal bir düzenleme sistemi geliştirme eğilimindedir. Avrupa'daki farklı ülkeler, mesleki düzenlemeler konusunda farklı gelenek ve yöntemlere sahiptir. EFPA bu gelişmelerle aktif bir şekilde ilgilenmektedir. Her ne kadar, bu meslek için Avrupa düzeyinde genel bir düzenleme bulunmasa da, Avrupa çapında asgari bir standardın oluşturulması hem hizmet alana, hem de hizmet verene fayda sağlayacak ve sonuç olarak gelecekteki düzenleme gereksinimlerini ülkeler düzeyinde de etkileyecektir.

Yakın zamandaki gelişmeler

Yaklaşık son on yıl içindeki birçok gelişme, ardından gelen çalışmalara temel oluşturmuştur. Avrupa İş ve Örgüt Psikologları Ağı'nın (ENOP) bir "referans model" ve asgari standartlar geliştirmesini (ENOP, 1998; ENOP-EAWOP, 2007) ve İngiliz Psikologlar Topluluğu'nun (BPS) bağımsız çalışma aşamasındaki psikologların yetkinliklerini belirleyen standartlar geliştirmesini buna örnek verebiliriz (Bartram, 1996).

Bunları takiben, 1999'da, Psikologların Eğitimi için bir Avrupa Çerçevesi geliştirmek adına AB'nin Leonardo da Vinci programından fon talebinde bulunulmuştur. İki yıl süren bu proje, 2001 yılında Psikologların Eğitim ve Öğretimi için Avrupa Çerçeve Programı (*EuroPsyT*) raporunun sunulmasıyla tamamlanmıştır (Lundt ve ark., 2001). Bu projede şu ülkeler*¹ yer almıştır: Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İtalya, Hollanda, Norveç, İspanya, İsveç, İsviçre, Birleşik Krallık. Bu ülkeler projenin ürünü olan çerçeveye genel destek vermiş ve çerçeve EFPA Genel Kurulu tarafından Temmuz 2001'de kabul edilmiştir.

Yine Leonardo da Vinci programı altında AB tarafından desteklenen ikinci bir proje Kasım 2001'de başlamıştır. Bu projenin temel amaçlarından biri Avrupa Psikoloji Diplomasını tasarlamak olmuştur. Bu proje AB'deki gelişmelerle, mesleki yetkinlikleri düzenleyen Yönetmelikteki değişikliklerle (Bkz. Lunt, 2002) ve örneğin 1999'daki Bologna Anlaşması gibi Avrupa'nın geniş bir kesimindeki gelişmelerle eşzamanlı olmuştur (Bkz. Lunt, 2005). Bu proje 2005 yılında *EuroPsy* Avrupa Psikoloji Diploması raporunun sunulmasıyla tamamlanmıştır. İkinci Leonardo projesinin üye ülkeleri şunlardır*²: Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Hollanda, Norveç, İspanya, İsveç, Birleşik Krallık ve bir Avrupa federasyonu, EFPA. Projenin ürünü Avrupa Psikoloji Diploması (*EuroPsy*) Avrupa çapında psikoloji eğitim ve öğretimi için bir kalite standardı belirlemeyi amaçlamıştır.

"Üçüncü" Yönetmelik

1996'da, önceki sektörel ve dikey yönetmeliği değiştirip Avrupa Ekonomik Bölgesi'nde serbest dolaşımı sağlayacak "Üçüncü Yönetmelik" için görüşmeler başlamıştır. Bu görüşmeler, Avrupa Komisyonu'nun 7 Mart 2002'de, önceki 15 ayrı (sektörel ve dikey) yönetmeliğin yerine geçecek ve "nitelikli insanların serbest dolaşımını sağlamak için kuralları basitleştiren ve açıklaştıran" bir yönetmelik önerisiyle neticelenmiştir.

Bu yönetmelik iki sene boyunca görüşmelere ve tartışmalara tabi tutulmuş ve Avrupa Parlamentosu ve Bakanlar Kurulu tarafından 2005 yılında kabul edilmiştir. Avrupa Komisyonu, yönetmeliğin önceki bazı maddelerini detaylı bir şekilde takip etmediyse de (örneğin, mesleki "platformlar"), yine de mesleklerin bir mesleğin icrası için gerekli olan standartlar konusunda Avrupa çapında bir anlaşmaya varmalarını olumlu karşılamıştır. Farklı

ülkelerdeki psikologların eğitim, uygulama ve çalışma pratiklerinin denk bir formatta olmasının göstergesi niteliğindeki mesleki “kartlar” üzerine güncel tartışmalar halen devam etmektedir.

Avrupa çapında, meslek içinde bir fikir birliği olduğu takdirde, bu tarz gelişmeler gelecekte, mesleki gerekliliklerin yarı-otomatik veya hızlı bir şekilde tanınmasını sağlayacak sistemlere yol açacaktır (bkz. Lunt, 2005). Hızlı bir tanınma mekanizmasına katkıda bulunmanın yanı sıra, Avrupa standartlarının oluşturulması, mesleki eğitim ve uygulama kalitesinin iyileştirilmesine ve kendi mesleki eğitim/uygulama yol haritalarını oluşturan ülkelerdeki kalitenin artmasına da yardımcı olacaktır. Ayrıca, Avrupa ülkelerinin işe yarar uygulamalara dair deneyimlerini paylaşmalarını, bunları teşvik etmelerini ve psikolojide mesleki eğitim ve uygulama açısından Avrupa boyutlarını geliştirmelerini sağlayacaktır.

Sonuç

Roma Sözleşmesi’nden yaklaşık 50 yıl sonra, sözleşmenin amaçlarından biri olan mesleklerin dolaşım hakkı, yakın zamandaki gelişmeler sayesinde, nihayet gerçekleştirilebilir durumdadır. Genel olarak mesleki düzeyde, mesleki yetkinliklerin tanınması prosedürlerini kolaylaştıran Üçüncü Yönetmelik serbest dolaşımı sağlamayı amaçlamaktadır ve 2005 yılında kabul edilip 2007 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Psikologlar için bu dönem, Temmuz 2005’te bitirilip EFPA’nın denetimine verilmiş olan *EuroPsy*’ın (Avrupa Psikoloji Sertifikası) uygulanmasına denk gelmektedir. *EuroPsy*, EFPA’nın Avrupa’daki psikologların eğitim ve uygulama kalitesini artırma çabalarını desteklemektedir. Bunun yanı sıra, yüksek kalitede mesleki hizmetler yoluyla danışanın korunması idealine de katkıda bulunur. Bu dönem, 2010 yılı itibarıyla bir Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı yaratılması hedefine bağlı olarak Avrupa çapında üniversite yapılanmaları ve sistemlerinde büyük ölçüde reforma gidilmesine yol açacak olan Bolonya sürecinin (Lunt 2005) daha fazla gelişmesini sağlayacaktır. *EuroPsy*’ın EFPA üyesi dernekler tarafından Haziran 2005’te kabul edilip Temmuz 2009’da yürürlüğe konması, Avrupa’daki psikologların tüm bu gelişmelerden faydalanmasını mümkün kılmaktadır.

***1 EuroPsy Proje Ekibi (1999-2001)**

- Prof Dave Bartram (BPS, Birleşik Krallık)
- Cand Psych Jesper Döpping (DPF, Danimarka)
- Prof Jim Georgas (Atina Üniversitesi, Yunanistan)
- Dr Stefan Jern (SPF, İsveç)
- Prof Remo Job (Padova Üniversitesi, İtalya)
- Prof Roger Lécuyer (Paris Üniversitesi V, Fransa)
- Prof Ingrid Lunt (Eğitim Enstitüsü, Londra Üniversitesi, Birleşik Krallık) proje yöneticisi
- Prof Steve Newstead (Plymouth Üniversitesi, Birleşik Krallık)
- Dr Pirkko Nieminen (PSYKONET, Finlandiya Üniversiteleri içinde Psikoloji Bölümleri Ağı),
Finlandiya.
- Torleiv Odland (NPF, Norveç)
- Prof Jose Maria Peiro (Valencia Üniversitesi, İspanya)
- Prof Ype Poortinga (Tilburg Üniversitesi, Hollanda)
- Prof Robert Roe (NIP, Hollanda)
- Prof Bernhard Wilpert (Berlin Teknik Üniversitesi, Almanya)

ve Ernst Hermann, İsviçre: projenin ilk aşamalarında

***2 EuroPsy Proje Ekibi (2001-2005)**

Prof Dave Bartram (BPS, Birleşik Krallık)

Prof Eva Bamberg (Hamburg Üniversitesi, Almanya)

Cand Psych Jesper Döpping (DPF, Danimarka)

Prof Jim Georgas (Atina Üniversitesi, Yunanistan)

Prof Arne Holte (NPF, Norveç)*

Dr Stefan Jern (SPF, İsveç)

Prof Remo Job (Padova Üniversitesi, İtalya)

Prof Roger Lécuyer (Paris Üniversitesi V, Fransa)

Eur Ing Nigel Lloyd (CamProf UK) proje koordinatörü

Prof Ingrid Lunt (Eğitim Enstitüsü, Londra Üniversitesi, Birleşik Krallık) proje yöneticisi

Dr Pirkko Nieminen (PSYKONET, Finlandiya Üniversiteleri içinde Psikoloji Bölümleri Ağı),

Finlandiya.

Torleiv Odland (NPF, Norveç)

Prof Jose Maria Peiro (Valencia Üniversitesi, İspanya)

Prof Csaba Pleh (Budapeşte Teknoloji ve Ekonomi Üniversitesi, Macaristan)

Prof Robert Roe (NIP, Hollanda)

Tuomo Tikannen (Başkan, APBF)

* Torleiv Odland (NPF, Norveç) projenin ilk aşamalarına katılmıştır.

***3 EuroPsy Yönetim Ekibi (2006-2009)**

Prof Eva Bamberg (Hamburg Üniversitesi, Almanya)

Prof Jim Georgas (Atina Üniversitesi, Yunanistan)

Prof Arne Holte (NPF, Norveç)*

Dr Stefan Jern (SPF, İsveç)

Prof Remo Job (Padova Üniversitesi, İtalya)

Prof Roger Lécuyer (Paris Üniversitesi V, Fransa)

Prof Ingrid Lunt (Eğitim Enstitüsü, Londra Üniversitesi, Birleşik Krallık) proje yöneticisi

Dr Pirkko Nieminen (PSYKONET, Finlandiya Üniversiteleri içinde Psikoloji Bölümleri Ağı),

Finlandiya.

Prof Jose Maria Peiro (Valencia Üniversitesi, İspanya)

Prof Csaba Pleh (Budapeşte Teknoloji ve Ekonomi Üniversitesi, Macaristan)

Prof Robert Roe (NIP, Hollanda)

Prof Knud-Erik Sabroe (DPF, Danimarka)

Tuomo Tikannen (Başkan, APBF)

Ek VIII. İlgili yayımlar

- Antolovits, M. & Plé, C. S. (2004). *EuroPsy* az európai pszichológus diploma. (The European Diploma of Psychology). *Alkalmazott Pszichológia* VI 2, 20-43.
- Bartram, D. (1996). Occupational standards and competence-based qualifications for professional applied psychologists in the U.K. *The European Psychologist*, Vol. 1, 157-165.
- Bartram, D. (2000a). *Higher education and the delivery of standards-based qualifications*. Unpublished paper.
- Bartram, D. (2000b). *Standards-based qualifications*. Paper presented to the Leonardo Euro-Psych Project. London, May 20, 2000.
- Bartram, D. & Roe, R. A. (2005). Definitions and assessment of competences in the context of the European Diploma in Psychology. *The European Psychologist*, vol. 10, no. 2, 93-102.
- British Psychology Society Consultative Working Group for Occupational Standards in Applied Psychology (1998). *National Occupational Standards in Applied psychology*. Leicester: British Psychological Society.
- EFPPA (1990). *Optimal standards for the training of psychologists*. Brussels: EFPPA, booklets no. 3.
- EFPPA (1995). *MetaCode of Professional Ethics*. Brussels: EFPPA Booklet no. 5.
- ENOP (1998). *European curriculum in work and organizational psychology. Reference model and minimal standards*. Paris: ENOP / Maison des Sciences de l'Homme.
- ENOP-EAWOP (2007). *Curriculum reference model with minimum standards for European W&O Psychology: Basic and Advanced*. Paris: ENOP / EAWOP.
- Gauthier, J. (2002). Facilitating mobility for psychologists through a competency-based approach for regulation and accreditation: the Canadian experiment. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 203-212.
- Hall, J. and Lundt, I. (2005). Global mobility for psychologists: the role of psychology organisations in the USA, Canada and Europe. *The American Psychologist*, Vol. 60 (7), 712-726.
- Jern, S., Odland, T. and Nieminen, P. (2002). The equivalence framework in relationship to the basic training of psychologists and the specialisation training: the Nordic scene. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 213-220.
- Lunt, I. (1997). Education and training for psychologists in Europe: optimal or minimal standards. *News from EFPPA*. December 1997, 6-10.
- Lunt, I. (1998). Psychology in Europe: challenges and opportunities. *The European Psychologist*, Vol. 3 (2), 93-101.
- Lunt, I. (2000). European project funded by the EU under the Leonardo da Vinci program. *The European Psychologist*, Vol. 5 (2), 162-164.
- Lunt, I., Bartram, D., Döpping, J., Georgas, J., Jern, S., Job, R., Lecuyer, R., Newstead, S., Nieminen, P., Odland, S., Pieró, J. M., Poortinga, Y., Roe, R. A., Wilpert, B., Herman, E. (2001a). *EuroPsyT-a framework for education and training for psychologists in Europe*. Available from EFPA, Brussels.
- Lunt, I., Baneke, R., Berdullas, M., Hansson, B. & Nevalainen, V. (2001b). *Laws and EFPA Regulations on EuroPsy for psychologists in European countries*. Brussels: EFPPA.
- Lunt, I. (2002). A common European qualification? Editorial for special issue of *the European Psychologist*, Vol. 7 (3).
- Lunt, I. (2002). A Common Framework for the training of psychologists in Europe. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 180-191.
- Lunt, I. (2005). The Implications of the "Bologna process" for the development of a European Diploma in Psychology. *The European Psychologist*. Vol. 10 (2), 86-92.

- Lunt, I. (2008a). Professional mobility and quality assurance within the European Union in J. Hall and E. Altmaier (eds) *Global Promise. Quality Assurance and accountability in professional psychology*. New York: Oxford University Press.
- Lunt, I. (2008b). Psychologist qualifications in Europe: common standard for quality and mobility. *The Australian Psychologist* Vol. 43 (4), 222-230.
- Newstead, S. & Mäkinen, S. (1997). Psychology teaching in Europe. *The European Psychologist*, Vol. 2 (1), 3-10.
- Peiró, J. M. (2003). La enseñanza de la Psicología en Europa. Un proyecto de Titulación Europea. [The teaching of Psychology in Europe. A European Certificate project]. *Papeles del Psicólogo*, Vol.86, 25-33.
- Peiró, J. M. (2003). *La libre circulación de los psicólogos profesionales por Europa*. [Free mobility of professional Psychology across Europe]. Colegio Oficial de Psicólogos de Catalunya. Barcelona.
- Peiró, J. M. and Lunt, I.(2002). The context for a European Framework for Psychologists' Training. *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 169-179.
- Peterson, R. L., McHolland, J. D., Bent, R. J., Davis-Rusell, E., Edwall, G. E., Polite, K., Singer, D. L., Stricker, G. (Eds.). (1992). *The core curriculum in professional psychology*. Washington: American Psychological Association.
- Pleh, C. (2003). *A pszichológiaoktatás kérdései* (Issues of psychology teaching). Budapest: Hungarian Psychological Association and Hungarian Accreditation Committee.
- Poortinga, Y. H. (2005). Balancing individual interests and quality of the profession in the formulation of professional standards. *The European Psychologist*. Vol. 10 (2), 103-109.
- Pulverich, G. (ed.) (1997). *Inventory of EFPA Regulations on EuroPsy in the field of psychology in European countries*. Bonn: Deutscher Psychologie Verlag.
- Roe, R. A., Coetsier, P., Levy-Leboyer, C., Peiró, J. M., Wilpert, B. (1994). The teaching of Work and Organizational Psychology in Europe. Towards the development of a Reference Model. *The European Work & Organizational Psychologist*, Vol. 4 (4), 355-365.
- Roe, R. A. (2002). What makes a competent psychologist? *The European Psychologist*, Vol. 7 (3), 192-203.
- Wilpert B. (2002). Projecting a European Diploma in Psychology. *The European Psychologist*, Vol.7 (3), 221-225.

EFPA – European Federation of Psychologists Associations
 Grasmarkt 105/39 – Rue Marché aux Herbes 105/39
 B – 1000 Brussels
 Belgium
www.europsy.eu – www.efpa.eu